

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่องนี้ เป็นการศึกษาถึงปฏิกริยานักศึกษาค่อสถาบันในสถาบันการศึกษา
พยาบาล ในบทนี้เป็นการสรุป วัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย ผลการวิจัย
การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์คือ

1. เพื่อศึกษาปฏิกริยานักศึกษาค่อสถาบันการศึกษาพยาบาล
2. เพื่อศึกษา เปรียบเทียบปฏิกริยานักศึกษาค่อสถาบันการศึกษาพยาบาล

จำแนกตามชั้นปี สังกัด และสถานที่ตั้งของสถาบัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและตัวอย่าง ประชากรของการศึกษาคือ นักศึกษา-
พยาบาล หลักสูตรพยาบาลศาสตร์ ชั้นปีที่ 1-4 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการ
ศึกษา 2528 การสุ่มตัวอย่าง เพื่อนำมาใช้ในการวิจัยดำเนินการโดย ชั้นแรก ทำการสุ่ม
เลือกสถาบันการศึกษาพยาบาลให้เป็นตัวแทนสถาบันการศึกษาพยาบาลของแต่ละสังกัดในส่วน
กลาง จำนวน 5 แห่ง และทำการสุ่มเลือกสถาบันการศึกษาให้เป็นตัวแทนสถาบันการศึกษา
พยาบาลในส่วนภูมิภาค จำนวน 4 แห่ง รวมทั้งสิ้น 9 แห่ง ด้วยวิธีการสุ่มแบบง่าย
(Simple Random Sampling) ชั้นที่สอง เลือกสุ่มตัวอย่างนักศึกษาในสถาบันการศึกษา
พยาบาลที่ได้ทำการสุ่มมาในขั้นตอนแรก โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified
Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างนักศึกษาพยาบาล แต่เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างในบาง
สถาบันมีจำนวนต่ำกว่า 30 คน ซึ่งผู้วิจัยคิดว่าขนาดกลุ่มตัวอย่างดังกล่าวมีขนาดไม่ใหญ่พอ
แก่การแจกแจงได้ จึงได้ขยายกลุ่มตัวอย่างให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น รวมขนาดกลุ่มตัวอย่าง

ทั้งหมด 468 คน

2. การสร้างแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ปรับปรุงมาจากแบบสอบถามเรื่องปฏิกริยานักศึกษาต่อสถาบัน (Student Reactions to College) ของ Educational Testing Service (1978) และยังได้ศึกษาเอกสารงานวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับปฏิกริยานักศึกษาต่อสถาบัน รวมทั้งศึกษาแนวทางการบริหารและการดำเนินงานของสถาบันการศึกษาพยาบาลในประเทศไทย สรุปได้ปฏิกริยานักศึกษาต่อสถาบันในสถาบันการศึกษาพยาบาล จำนวน 12 ด้าน จากนั้นการสร้างข้อกระทงคำถาม ได้นำมาจากแบบสอบถามเรื่องปฏิกริยานักศึกษาต่อสถาบันของ Educational Testing Service (1978) เฉพาะที่ใช้ได้กับนักศึกษาพยาบาลไทย จำนวน 71 ข้อ และผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง เพื่อให้ครอบคลุมเนื้อหาในด้านนั้นและลักษณะการจัดการศึกษาในสถาบันการศึกษาพยาบาล จำนวน 44 ข้อ รวมข้อกระทงคำถามทั้งสิ้น 115 ข้อ ข้อกระทงคำถามเหล่านี้ได้ใช้แบบมาตราส่วนประเมินค่า ตั้งแต่ 3-5 ระดับ จำนวน 5 แบบ ผู้ตอบเลือกตอบได้เพียงข้อละคำตอบเดียว จากนั้นนำข้อกระทงคำถามของแต่ละด้านมาสลับที่กัน

3. การทดสอบความตรงของเนื้อหาในแบบสอบถาม (Content Validity) ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้ ชี้แจงนำแบบสอบถามทั้งหมดไปยังผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านอุดมศึกษา จำนวน 5 ท่าน และทางด้านการศึกษาพยาบาล จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบแก้ไขให้ความคิดเห็น พร้อมทั้งให้ข้อ เสนอแนะในการปรับปรุงแบบสอบถามให้เหมาะสมยิ่งขึ้น หลังจากให้นำแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจแนะนำจากผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุงให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น จากนั้นจึงนำไปทำการทดสอบความตรงทางด้านสื่อความหมายทางภาษา กับนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1-4 ชั้นปีละ 2 คน แล้วจึงนำแบบสอบถามมาทำการปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

4. การทดสอบความเที่ยงของแบบสอบถาม นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดสอบหาความเที่ยงแบบวิธีสอบซ้ำ (Test-Retest Reliability) ในนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1-4 ชั้นปีละ 10 คน โดยการทดสอบด้วยแบบสอบถามชุดดังกล่าวซ้ำ 2 ครั้งห่างกัน 1 สัปดาห์ ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.79

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล การรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้บางส่วนผู้วิจัยได้นำไปแจกและเก็บคืนด้วยตัวเอง บางส่วนได้จัดส่งไปทางไปรษณีย์ให้อาจารย์ในสถาบันการศึกษา

พยาบาลที่เป็นแหล่งของกลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้แจกและเก็บรวบรวมส่งคืนให้ ปรากฏว่าส่งแบบสอบถามไปทั้งสิ้น 468 ชุด ได้รับคืน 468 ชุด เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทั้งสิ้น 450 ชุด คิดเป็นร้อยละ 97

6. การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลที่เกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัว วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ ส่วนข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปฏิกริยานักศึกษาที่มีต่อสถาบันการศึกษาพยาบาล ตลอดจนการเปรียบเทียบปฏิกริยานักศึกษาที่มีต่อสถาบันการศึกษาพยาบาลระหว่างชั้นปี สังกัด และสถานที่ตั้งของสถาบัน วิเคราะห์ด้วยค่าร้อยละ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้นำเสนอเป็นตารางและความเรียงตามลำดับ

สรุปผลการวิจัย

การสรุปผลการวิจัยจะแยกกล่าวสรุปเป็น 2 ตอนดังนี้ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม และปฏิกริยานักศึกษาต่อสถาบันการศึกษาพยาบาล

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษาในสถาบันการศึกษาพยาบาล จำนวน 9 แห่ง กำลังศึกษาอยู่ในหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ ระดับปริญญาตรี หรือเทียบเท่า จำนวน 450 คน นักศึกษาชั้นปีที่ 2 มีจำนวนมากที่สุด (25.5%) นักศึกษาส่วนใหญ่สังกัดกระทรวงสาธารณสุข (36.2%) และอยู่ในสถาบันการศึกษาพยาบาลในส่วนกลางมากที่สุด (59.8%)

ตอนที่ 2 ปฏิกริยานักศึกษาต่อสถาบันการศึกษาพยาบาล

นักศึกษาโดยส่วนรวมมีความพึงพอใจทั้ง 12 ด้าน อยู่ในระดับปานกลางและน้อย คือ อยู่ในช่วงระหว่าง (25.6% - 65.5%) ไม่พบด้านใดมีความพึงพอใจระดับมาก พึงพอใจระดับปานกลาง จำนวน 10 ด้าน ด้านรูปแบบการสอนมีความพึงพอใจสูงสุด พึงพอใจระดับน้อยมีจำนวน 2 ด้าน คือ ด้านระเบียบและข้อบังคับของสถาบันและด้านการศึกษาด้วยตนเองนอกห้องเรียน ส่วนปฏิกริยานักศึกษาต่อรายละเอียดในแต่ละด้านจะแยกสรุปดังนี้

2.1 ด้านคุณภาพการสอน

ความพึงพอใจของนักศึกษาโดยส่วนรวมทางด้านนี้อยู่ในระดับปานกลาง (55.5%) ไม่พบความแตกต่างระหว่างชั้นปี สังกัด และสถานที่ตั้ง โดยส่วนรวม นักศึกษาแสดงความพึงพอใจรายชื่อในระดับมาก 5 ข้อ คือ การอธิบายเนื้อหาวิชา ความยากง่ายของเนื้อหาวิชา การสอนในรายวิชาที่นักศึกษาคิดว่าน่าเบื่อ ปริมาณเนื้อหาที่สอนในชั้นเรียน การบอกจุดมุ่งหมายการเรียนการสอน และอีก 3 ข้อ มีความพึงพอใจระดับน้อย คือ ความแปลกใหม่ของเนื้อหาวิชา การสอนในรายวิชาที่นักศึกษาคิดว่าน่าสนใจ และบรรยากาศการเรียนในชั้นเรียน

เมื่อเปรียบเทียบนักศึกษาระหว่างชั้นปี ความพึงพอใจในรายชื่อส่วนใหญ่ไม่แตกต่างจากนักศึกษาโดยส่วนรวม ยกเว้น 2 ข้อ คือ การยอมรับความคิดเห็นของนักศึกษาและอัตราความเร็วในการสอน นักศึกษาชั้นปีที่ 3 , 4 พึงพอใจระดับน้อย

เมื่อเปรียบเทียบนักศึกษาระหว่างสังกัด ปรากฏว่านักศึกษาสังกัดกระทรวงกลาโหมมีความพึงพอใจรายชื่อในระดับน้อยมากที่สุด และยังพบข้อที่มีความพึงพอใจระดับน้อยเพิ่มจากนักศึกษาโดยส่วนรวมคือ การมอบหมายงานให้นักศึกษาทำ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน การยอมรับความคิดเห็นของนักศึกษา และอัตราความเร็วในการสอน

เมื่อเปรียบเทียบนักศึกษาระหว่างสถานที่ตั้ง นักศึกษาภาคอีสานมีความพึงพอใจรายชื่อในระดับน้อยมากที่สุด และยังพบข้อที่มีความพึงพอใจน้อยเพิ่มจากนักศึกษาโดยส่วนรวม คือ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน และการยอมรับความคิดเห็นของนักศึกษา

2.2 ด้านรูปแบบการสอน

ความพึงพอใจของนักศึกษาโดยส่วนรวมทางด้านนี้อยู่ในระดับปานกลาง (65.5%) ไม่พบความแตกต่างระหว่าง ชั้นปี สังกัด และสถานที่ตั้ง โดยส่วนรวม นักศึกษาพึงพอใจรายชื่อในระดับมาก 5 ข้อคือ กิจกรรมการเรียนการสอนหลายวิธี การจัดทำมีรายวิชาการศึกษาอิสระ การมอบหมายงานให้นักศึกษาทำร่วมกัน การฝึกภาคปฏิบัติโดยการเข้าเวรเข้า เวรย้าย และเวรตึก ประสพการณ์จากการเรียนภาคปฏิบัติและมีเพียง 1 ข้อ

ที่พึงพอใจระดับน้อย คือ นักศึกษา เรียนดีและเรียนเข้าสอนแยกชั้นเรียน

เมื่อเปรียบเทียบนักศึกษาระหว่างชั้นปี รายชื่อที่นักศึกษายางชั้นปี มีความพึงพอใจแตกต่างจากนักศึกษาโดยรวม คือ กิจกรรมการเรียนการสอนที่จัดภายนอกสถาบัน นักศึกษาชั้นปีที่ 4 พึงพอใจระดับมาก ประสพการณ์จากการเรียนภาคปฏิบัติ และการเรียนภาคปฏิบัติสัมพันธ์กับการเรียนภาคทฤษฎี นักศึกษาชั้นปีที่ 1 พึงพอใจระดับมาก

เมื่อเปรียบเทียบนักศึกษาระหว่าง สังกัด รายชื่อที่นักศึกษาพึงพอใจแตกต่างจากนักศึกษาโดยรวม คือ ผู้สอนยังคงดำเนินการสอนต่อไป แม้ว่านักศึกษาจะเรียนตามไม่ทันหรือหมดความสนใจไปแล้ว นักศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครพึงพอใจน้อย และในรายชื่อดังกล่าวเมื่อเปรียบเทียบนักศึกษาระหว่างสถานที่ตั้ง นักศึกษาภาคอีสานและตะวันออก พึงพอใจระดับน้อยเช่นกัน

2.3 ด้านผลการเรียนของนักศึกษา

ความพึงพอใจของนักศึกษาโดยรวมทางด้านนี้อยู่ในระดับปานกลาง (42.2%) พบความแตกต่างระหว่าง ชั้นปี และสังกัด โดยที่นักศึกษาชั้นปีที่ 1 และนักศึกษาสังกัดกระทรวงกลาโหม แสดงความแตกต่างจากนักศึกษากลุ่มอื่นอย่างชัดเจน คือ มีความพึงพอใจระดับน้อย เมื่อพิจารณาในรายละเอียด โดยส่วนรวมนักศึกษาพึงพอใจรายข้อส่วนใหญ่ในระดับน้อย มีเพียงอย่างละ 1 ข้อ ที่นักศึกษาพึงพอใจระดับมาก และปานกลาง เรียงตามลำดับ คือ รู้ว่าการเรียนของตนเป็นอย่างไรก่อนที่จะได้รับทราบคะแนน และเริ่มต้นเรียนได้ตั้งแต่เปิดภาคการศึกษา

เมื่อเปรียบเทียบนักศึกษาระหว่างชั้นปี ข้อที่นักศึกษามีความพึงพอใจแตกต่างจากนักศึกษาโดยรวม คือ การเรียนทันเพื่อนในชั้นเรียน การเรียนได้ดีในรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการพยาบาล พบว่านักศึกษาชั้นปีที่ 3 , 4 พึงพอใจปานกลาง ในรายชื่อดังกล่าวเมื่อเปรียบเทียบระหว่างสังกัด นักศึกษาสังกัดกระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข และทบวงมหาวิทยาลัยพึงพอใจปานกลาง ส่วนเมื่อเปรียบเทียบระหว่างสถานที่ตั้ง นักศึกษาภาคเหนือและอีสานพึงพอใจปานกลางเช่นกัน

2.4 ด้านการประเมินผล

ความพึงพอใจของนักศึกษาโดยส่วนรวมทางด้านนี้อยู่ในระดับปานกลาง (50.6%) ไม่พบความแตกต่างระหว่างชั้นปี สังกัด และสถานที่ตั้ง โดยส่วนรวม นักศึกษาพึงพอใจรายชื่อในระดับมาก 2 ข้อ คือ ทราบวิธีการประเมินผลของรายวิชาก่อนการเรียน และเปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถามเมื่อมีปัญหาเกี่ยวกับการประเมินผล และมีจำนวน 3 ข้อ ที่มีความพึงพอใจระดับน้อย คือ หลักเกณฑ์การประเมินผลภาคปฏิบัติ การเก็บประวัติ ระดับคะแนนการเรียนทุกรายวิชา และการให้ข้อมูลย้อนกลับในการทำข้อสอบและรายงานของนักศึกษา

เมื่อเปรียบเทียบนักศึกษาระหว่างชั้นปี ข้อที่นักศึกษามีความพึงพอใจแตกต่างจากนักศึกษาโดยส่วนรวม คือ การประเมินผลในรายวิชาทางทฤษฎี นักศึกษาชั้นปีที่ 4 พึงพอใจน้อย หลักเกณฑ์การประเมินผลภาคปฏิบัติ นักศึกษาชั้นปีที่ 1, 2, 3 พึงพอใจปานกลาง และใน 2 ข้อดังกล่าว เมื่อเปรียบเทียบนักศึกษาระหว่าง สังกัด พบว่า การประเมินผลในรายวิชาทางทฤษฎี นักศึกษาสังกัดกระทรวงกลาโหม กระทรวงมหาดไทย พึงพอใจระดับน้อย หลักเกณฑ์การประเมินผลภาคปฏิบัติ นักศึกษาสังกัดกระทรวงสาธารณสุขและทบวงมหาวิทยาลัยพึงพอใจปานกลาง ส่วนเมื่อเปรียบเทียบระหว่างสถานที่ตั้ง การประเมินผลรายวิชาทางทฤษฎี นักศึกษาภาคเหนือ และได้ พึงพอใจระดับน้อย

2.5 ด้านการศึกษาด้วยตนเองนอกห้องเรียน

ความพึงพอใจของนักศึกษาโดยส่วนรวมทางด้านนี้อยู่ในระดับน้อย (25.6%) ไม่พบความแตกต่างระหว่างชั้นปี สังกัด และสถานที่ตั้ง โดยส่วนรวมนักศึกษาพึงพอใจรายชื่อส่วนใหญ่อยู่ในระดับน้อย ไม่พบข้อใดมีความพึงพอใจระดับมาก ส่วน 2 ข้อที่มีความพึงพอใจระดับปานกลาง คือ ความประสงค์ของอาจารย์ต่อนักศึกษาในเรื่องการศึกษา ค้นคว้าเพิ่มเติมภายนอกชั้นเรียน และการเรียนรู้วิธีการเรียนที่ดี

เมื่อเปรียบเทียบนักศึกษาระหว่างชั้นปี มีความพึงพอใจรายชื่อไม่แตกต่างจากนักศึกษาโดยส่วนรวม แต่เมื่อเปรียบเทียบนักศึกษาระหว่างสังกัด พบว่า การเรียนรู้วิธีการเรียนที่ดี นักศึกษากระทรวงมหาดไทย และกระทรวงสาธารณสุข มีความพึงพอใจปานกลาง และสถานที่ทำงานร่วมกับเพื่อน นักศึกษาสังกัดกระทรวงมหาดไทย และกระทรวง

กลาโหม มีความพึงพอใจระดับปานกลาง

เมื่อเปรียบเทียบนักศึกษาระหว่างสถานที่ตั้ง นักศึกษาภาคอีสาน มีความพึงพอใจในเรื่อง ความประสงค์ของอาจารย์ต่อนักศึกษาในเรื่องการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมภายนอกชั้นเรียน ในระดับน้อย

2.6 ด้านความสัมพันธ์กับอาจารย์

ความพึงพอใจของนักศึกษาโดยส่วนรวมทางด้านนี้อยู่ในระดับปานกลาง (53.9%) ไม่พบความแตกต่างระหว่างชั้นปี สังเกต และสถานที่ตั้ง โดยส่วนรวมนักศึกษามีความพึงพอใจรายข้อในระดับมากเพียงข้อเดียว คือ การเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษา และมีเพียง 2 ข้อเท่านั้นที่มีความพึงพอใจระดับน้อย คือ การพูดคุยกับนักศึกษาอย่างเป็นกันเอง และความละเอียดอ่อนของอาจารย์ในการ เข้าถึงความรู้สึกนึกคิดของนักศึกษา

รายข้อที่นักศึกษามีความพึงพอใจแตกต่างจากนักศึกษาโดยส่วนรวม เมื่อเปรียบเทียบนักศึกษาระหว่างชั้นปี คือ การช่วยเหลือนักศึกษาในความดูแลของอาจารย์ที่ปรึกษา พบว่านักศึกษาชั้นปีที่ 4 เท่านั้นที่พึงพอใจระดับน้อย และในรายข้อดังกล่าวเมื่อเปรียบเทียบนักศึกษาระหว่างสังกัด พบว่า นักศึกษาสังกัดกระทรวงมหาดไทย กระทรวงกลาโหม และกระทรวงสาธารณสุข มีความพึงพอใจระดับน้อย และพบความพึงพอใจแตกต่างกันมากในรายข้อดังกล่าว เช่นกัน เมื่อเปรียบเทียบนักศึกษาระหว่างสถานที่ตั้ง กล่าวคือนักศึกษาภาคเหนือพึงพอใจระดับมาก ส่วนนักศึกษาภาคตะวันออกและใต้พึงพอใจระดับน้อย ซึ่งสอดคล้องกับ การพูดคุยกับนักศึกษาอย่างเป็นกันเอง นักศึกษาภาคเหนือเพียงกลุ่มเดียวที่พึงพอใจปานกลาง

2.7 ด้านการจัดหลักสูตรการเรียน

ความพึงพอใจของนักศึกษาโดยส่วนรวมทางด้านนี้อยู่ในระดับปานกลาง (48.7%) ไม่พบความแตกต่างระหว่างชั้นปี สังเกต และสถานที่ตั้ง โดยส่วนรวมนักศึกษาพึงพอใจในรายข้อระดับมากเพียงข้อเดียว คือ กระบวนการลงทะเบียนเรียน และมีจำนวน 4 ข้อ ที่มีความพึงพอใจระดับน้อย คือ การจัดสัดส่วนการเรียนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ รายวิชาที่ถูกกำหนดให้เป็นรายวิชาบังคับ การลงทะเบียนเรียนรายวิชาได้ต้องผ่านคะแนนหรือรายวิชาบังคับก่อนเรียน และความอิสระของนักศึกษาในการเลือกวิชาเลือก

เมื่อเปรียบเทียบนักศึกษาระหว่างชั้นปี ข้อที่นักศึกษาบางกลุ่มมีความพึงพอใจ แตกต่างจากนักศึกษาโดยรวม คือ การจัดสัดส่วนการเรียนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ นักศึกษาชั้นปีที่ 4 พึงพอใจปานกลาง

เมื่อเปรียบเทียบนักศึกษาระหว่างสังกัด ข้อที่นักศึกษาบางกลุ่มมีความพึงพอใจแตกต่างจากนักศึกษาโดยรวม คือ ความอิสระของนักศึกษาในเลือกวิชาเลือก และการจัดสัดส่วนการเรียนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ นักศึกษาสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยมีความพึงพอใจน้อยเท่านั้น และการสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลการศึกษาในสถาบัน นักศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร และกระทรวงสาธารณสุข พึงพอใจระดับน้อย

เมื่อเปรียบเทียบนักศึกษาระหว่างสถานที่ตั้ง ข้อที่นักศึกษามีความพึงพอใจแตกต่างกันมากที่สุด คือ กระบวนการลงทะเบียนเรียน นักศึกษาภาคเหนือและใต้ พึงพอใจระดับน้อย ส่วนนักศึกษาภาคอื่นพึงพอใจระดับมาก

2.8 ด้านห้องสมุดและบริการการศึกษา

ความพึงพอใจของนักศึกษาโดยรวมทางด้านนี้อยู่ในระดับปานกลาง (42.1%) พบความแตกต่างระหว่าง ชั้นปี และสังกัด โดยที่นักศึกษาชั้นปีที่ 2 และนักศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร แสดงความแตกต่างจากนักศึกษากลุ่มอื่นอย่างชัดเจนคือ มีความพึงพอใจระดับน้อย เมื่อพิจารณาในรายละเอียด ไม่พบรายข้อใดมีความพึงพอใจระดับมาก ส่วนพึงพอใจระดับน้อยพบ 3 ข้อคือ การใช้บริการอุปกรณ์ประกอบการเรียน หนังสือที่อนุญาตให้ยืมออกจากห้องสมุด และหนังสือที่อาจารย์กำหนดให้อ่านในห้องสมุด

เมื่อเปรียบเทียบนักศึกษาระหว่างชั้นปี พบว่าความพึงพอใจในรายข้อไม่แตกต่างจากนักศึกษาโดยรวม เมื่อเปรียบเทียบนักศึกษาระหว่างสังกัด ข้อที่นักศึกษาพึงพอใจแตกต่างกันมากที่สุด คือ เวลาเปิด ปิดห้องสมุด นักศึกษาสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย พึงพอใจระดับมาก ส่วนนักศึกษาสังกัดกระทรวงกลาโหม พึงพอใจระดับน้อย การใช้บริการอุปกรณ์ประกอบการเรียน นักศึกษาสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยพึงพอใจระดับปานกลางเท่านั้น และหนังสือในห้องสมุดสอดคล้องกับวิชาที่จะศึกษา นักศึกษาสังกัดกระทรวงมหาดไทย และกระทรวงกลาโหม เท่านั้นที่พึงพอใจระดับน้อย เมื่อเปรียบเทียบระหว่างสถานที่ตั้งพบความแตกต่างอยู่ในลักษณะกระจายสุปรทิศทางไม่ได้

2.9 ระเบียบและข้อบังคับของสถาบัน

ความพึงพอใจของนักศึกษาโดยส่วนรวมทางด้านนี้อยู่ในระดับน้อย (37.8%) พบความแตกต่างระหว่างสังกัดและสถานที่ตั้ง โดยที่นักศึกษาสังกัดกระทรวงกลาโหม นักศึกษาภาคเหนือและภาคอีสาน แสดงความแตกต่างจากนักศึกษากลุ่มอื่นอย่างชัดเจน กล่าวคือ มีความพึงพอใจระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในรายละเอียด นักศึกษาพึงพอใจรายข้อระดับมากเพียงข้อเดียวคือ การยึดถือและปฏิบัติตามระเบียบและข้อบังคับของสถาบัน และมีจำนวน 4 ข้อที่นักศึกษาพึงพอใจระดับน้อย คือ สิ่งพิมพ์และป้ายประกาศของนักศึกษา การมีส่วนร่วมในการกำหนดระเบียบและข้อบังคับของสถาบัน การพบปะของกลุ่มนักศึกษา และการลงโทษนักศึกษาที่ทำผิดระเบียบและข้อบังคับของสถาบัน

เมื่อเปรียบเทียบนักศึกษาระหว่างชั้นปี พบว่า การมีส่วนร่วมในการกำหนดระเบียบและข้อบังคับของสถาบัน นักศึกษาชั้นปีที่ 1 พึงพอใจระดับน้อย ส่วนการยอมรับว่านักศึกษามีความรับผิดชอบ เหมือนผู้ใหญ่ นักศึกษาชั้นปีที่ 4 พึงพอใจระดับน้อย

เมื่อเปรียบเทียบนักศึกษาระหว่างสังกัด พบว่า การยึดถือและปฏิบัติตามระเบียบและข้อบังคับของสถาบัน นักศึกษาสังกัดกระทรวงกลาโหม และกระทรวงสาธารณสุข พึงพอใจในระดับมาก ส่วนการยอมรับว่านักศึกษามีความรับผิดชอบ เหมือนผู้ใหญ่ นักศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครและกระทรวงมหาดไทย พึงพอใจระดับน้อยและในรายชื่อดังกล่าว เมื่อเปรียบเทียบนักศึกษาระหว่างสถานที่ตั้ง พบว่านักศึกษภาคใต้พึงพอใจระดับน้อย

2.10 ด้านบรรยากาศของสถาบัน

ความพึงพอใจของนักศึกษาโดยส่วนรวมทางด้านนี้อยู่ในระดับปานกลาง (47%) พบความแตกต่างระหว่างสังกัด และสถานที่ตั้ง โดยที่นักศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร และนักศึกษาภาคใต้ แสดงความแตกต่างจากกลุ่มอื่นอย่างชัดเจน คือ มีความพึงพอใจระดับน้อย เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ไม่พบข้อใดที่นักศึกษาพึงพอใจระดับมาก และมีจำนวน 4 ข้อที่นักศึกษาพึงพอใจระดับน้อย คือ การบริการของงานธุรการ การรับฟังความคิดเห็นของนักศึกษาของผู้บริหาร นโยบายการดำเนินงานบางสิ่งบางอย่างของฝ่ายบริหาร ความปลอดภัยหลังเวลามีค่า

เมื่อเปรียบเทียบนักศึกษาระหว่างชั้นปี พบความพึงพอใจในราย
 ข้อไม่แตกต่างจากนักศึกษาโดยรวม เมื่อเปรียบเทียบนักศึกษาระหว่างสังกัด ข้อที่นักศึกษา
 มีความพึงพอใจแตกต่างกันมาก คือ นักศึกษาทั่วไปในสถาบันสนใจทั้งการเรียนและกิจกรรม
 เสริมหลักสูตร นักศึกษาสังกัดกระทรวงกลาโหมและกระทรวงมหาดไทย พึงพอใจระดับมาก
 ส่วนนักศึกษาสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยพึงพอใจระดับน้อย และในรายข้อดังกล่าวเมื่อเปรียบ
 เทียบระหว่างสถานที่ตั้งก็พบความพึงพอใจแตกต่างกันมากที่สุดเหมือนกัน กล่าวคือ นักศึกษา
 ภาคอีสานพึงพอใจมาก ส่วนนักศึกษาภาคใต้พึงพอใจระดับน้อย และสอดคล้องกับข้อต่อไปนี้
 สถาบันการศึกษาของท่านเป็นทั้งแหล่งศึกษาเล่าเรียน และแหล่งสนับสนุนกิจกรรมเสริม
 หลักสูตรนักศึกษาภาคเหนือพึงพอใจระดับมาก ส่วนนักศึกษาภาคใต้พึงพอใจระดับน้อย

2.11 ด้านกิจกรรมนักศึกษา

ความพึงพอใจของนักศึกษาโดยรวมทางด้านนี้อยู่ใน
 ระดับปานกลาง (48.8%) พบความแตกต่างระหว่างสถานที่ตั้ง โดยที่นักศึกษาสังกัดกรุงเทพ-
 มหานคร แสดงความแตกต่างจากกลุ่มอื่นอย่างชัดเจน กล่าวคือ มีความพึงพอใจระดับน้อย
 เมื่อพิจารณาในรายละเอียด นักศึกษาพึงพอใจในรายข้อส่วนใหญ่ในระดับมากและน้อย ส่วน
 รายข้อที่มีความพึงพอใจระดับน้อย คือ สถานที่ทำกิจกรรมนักศึกษา องค์กรนักศึกษาเป็นตัวแทน
 ความคิดเห็นของนักศึกษาได้ การสนับสนุนการทำกิจกรรมของสถาบัน สถานที่สำหรับเล่นกีฬา
 และการเปิดโอกาสให้นักศึกษาควบคุมกิจกรรมนักศึกษาด้วยตนเอง

เมื่อเปรียบเทียบนักศึกษาระหว่างชั้นปี ความพึงพอใจในรายข้อ
 ไม่แตกต่างจากนักศึกษาโดยรวม เมื่อเปรียบเทียบนักศึกษาระหว่างสังกัด พบว่าองค์กร
 นักศึกษา เป็นตัวแทนความคิดเห็นของนักศึกษาได้ และการสนับสนุนการทำกิจกรรมของสถาบัน
 นักศึกษาสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยเท่านั้นพึงพอใจระดับปานกลาง ส่วนสถานที่สำหรับทำกิจกรรม
 นักศึกษาสังกัดกระทรวงกลาโหมและทบวงมหาวิทยาลัย เท่านั้นพึงพอใจปานกลาง

เมื่อเปรียบเทียบนักศึกษาระหว่างสถานที่ตั้ง พบว่า สถานที่ทำกิจ-
 กรรม การสนับสนุนการทำกิจกรรมของสถาบัน นักศึกษาภาคเหนือเท่านั้นพึงพอใจปานกลาง

2.12 ด้านสวัสดิการนักศึกษา

ความพึงพอใจของนักศึกษาโดยรวมทางด้านนี้อยู่ในระดับปาน-

กลาง (49.6%) พบความแตกต่างระหว่างสังกัดและสถานที่ตั้ง โดยที่นักศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร นักศึกษากาชาดอีสาน แสดงความแตกต่างจากนักศึกษากลุ่มอื่นอย่างชัดเจน กล่าวคือ มีความพึงพอใจระดับน้อย เมื่อพิจารณาในรายละเอียด ไม่พบข้อใดมีความพึงพอใจระดับมาก ส่วนพึงพอใจระดับน้อยพบ 2 ข้อ คือ การจัดเงินช่วยเหลือนักศึกษาและการบริการด้านไปรษณีย์

เมื่อเปรียบเทียบนักศึกษาระหว่างชั้นปี ความพึงพอใจในรายข้อไม่แตกต่างจากนักศึกษาโดยรวม เมื่อเปรียบเทียบนักศึกษาระหว่างสังกัด รายข้อที่มีความพึงพอใจแตกต่างกันมากที่สุด คือ หอพัก อาหารที่จัดจำหน่าย นักศึกษาสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย มีความพึงพอใจระดับมาก ส่วนนักศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครพึงพอใจระดับน้อย

เมื่อเปรียบเทียบนักศึกษาระหว่างสถานที่ตั้ง พบว่ามีจำนวน 3 ข้อ ที่นักศึกษาพึงพอใจแตกต่างกันมากที่สุด คือ หอพัก อาหารที่จัดจำหน่าย น้ำดื่มและน้ำใช้ นักศึกษากาชาดเหนือพึงพอใจระดับมาก นักศึกษากาชาดอีสานพึงพอใจระดับน้อย

อภิปรายผลการวิจัย

1. ปฏิบัติการต่อสถาบันการศึกษาพยาบาลโดยรวม

โดยส่วนรวมนักศึกษามีความพึงพอใจ 4 อันดับแรกในด้านที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน เรียงตามลำดับคือ ด้านรูปแบบการสอน ด้านคุณภาพการสอน ด้านความสัมพันธ์กับอาจารย์ และด้านการประเมินผล ด้านที่พึงพอใจรองลงมาเป็นด้านที่เกี่ยวกับกิจการนักศึกษา โดยที่อันดับ 5 เป็นด้านสวัสดิการนักศึกษา อันดับ 6 เป็นด้านกิจกรรมนักศึกษา ส่วนเรื่องที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษาโดยตรงอยู่ในอันดับ 9 และอันดับ 12 ซึ่งเป็นอันดับสุดท้าย คือ ด้านผลการเรียนของนักศึกษาและด้านการศึกษด้วยตนเองนอกห้องเรียนตามลำดับ

ผลการศึกษาดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าโดยส่วนรวมนักศึกษาพึงพอใจการจัดการเรียนการสอนและกิจการนักศึกษาของสถาบันการศึกษาพยาบาล ซึ่งสอดคล้องกับความสำคัญและหน้าที่ของสถาบันอุดมศึกษาในการเป็นแหล่งผลิตชนชั้นสมองในสาขาวิชาการทุกด้าน โดยเฉพาะสถาบันการศึกษาพยาบาลมีบทบาทสำคัญในการผลิตบุคลากรสาธารณสุขระดับอุดมศึกษา ซึ่งได้แก่ พยาบาลระดับวิชาชีพ โดยเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญต่อการแก้ไขปัญหาสาธารณสุข

ตลอดจนพิทักษ์รักษาสุขภาพอนามัยของประชาชน (อมร นนทสูตร 2518 : 21) ด้วยความสำคัญดังกล่าวทำให้ภารกิจหลักที่สำคัญของสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา ไม่ว่าจะประเภทใด เน้นหนักในเรื่องของการสอนหรือการถ่ายทอดความรู้ (พิทยา สายหู 2517 : 1) นอกเหนือจากหน้าที่สร้างคนที่มีความรู้ความสามารถแล้ว สถาบันอุดมศึกษาจะต้องมุ่งพัฒนานักศึกษาให้มีความเจริญงอกงามในด้านอื่นอีก หรือพัฒนาให้ เป็นคนที่บริบูรณ์เป็นที่ยอมรับของสังคม ด้วยเหตุนี้สถาบันจึงต้องรับภาระในการดูแลนักศึกษาให้ใช้ชีวิตในรั้วสถาบันอย่างราบรื่น สนุกสนาน มีความสุข ได้รับประโยชน์ทั้งทางด้านจิตใจ ร่างกาย สมอง และอารมณ์ด้วย (วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา 2528 : 60)

แม้ว่าสถาบันการศึกษาพยายามจะได้ตระหนักถึงภาระหน้าที่ของสถาบันในการนำมาซึ่งมาตรฐานและคุณภาพของผลผลิตก็ตาม แต่ก็ยังมองข้ามในเรื่องสำคัญคือ นักศึกษา ทั้งนี้ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาประสบปัญหาในเรื่องการเรียนอย่างมาก ซึ่งในเรื่องนี้ โฟซูร์ย์ สีนลารัตน์ (2524 : 47) ได้กล่าวไว้ว่า ปัญหาในการเรียนของนักศึกษาในประเทศกำลังพัฒนานั้น โดยเฉพาะในประเทศไทย มักจะได้รับความสนใจน้อย เมื่อเปรียบเทียบกับปัญหาอื่น ๆ เพราะเชื่อกันว่าปัญหาการเรียนนั้นเป็นปัญหาส่วนตัวของผู้เรียน การเรียนรู้อาจเกิดขึ้นได้ดีแค่ไหน เป็นเรื่องของผู้เรียนแต่ประการเดียว ผู้สอนไม่เกี่ยวข้องด้วย ความเข้าใจดังกล่าวมีส่วนถูกอยู่บ้างที่ความรับผิดชอบในการเรียนเป็นของผู้เรียน แต่ขณะเดียวกันผู้สอนก็มีส่วนรับผิดชอบอยู่มากเช่นกัน เพราะผู้สอนเป็นคนกำหนดเงื่อนไขต่าง ๆ ในการเรียนรู้ ดังนั้นสถาบันการศึกษาพยายาม ควรเน้นที่จะทำอย่างไรจึงจะให้นักศึกษาซึ่งแต่ละคนย่อมมีเอกลักษณ์ และมีความแตกต่างในพื้นฐาน ได้พัฒนาไปอย่างเต็มตามศักยภาพ เป็นอย่างนักศึกษาควรจะเป็นได้ (ประกอบ คุปรัตน์ 2527 : 192)

2. เปรียบเทียบปฏิกริยานักศึกษาต่อสถาบันการศึกษาพยาบาล ระหว่างชั้นปี สังกัด และสถานที่ตั้ง

กลุ่มนักศึกษาแจกแจงโดย ชั้นปี สังกัด และสถานที่ตั้ง ไม่พบความแตกต่างในด้านที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน ยกเว้น ด้านผลการเรียนของนักศึกษาเพียงด้านเดียว สำหรับด้านที่เกี่ยวข้องกับการบริหารและการปกครองนักศึกษา และกิจการนักศึกษา พบความแตกต่างทุกด้าน โดยเฉพาะกลุ่มนักศึกษาแจกแจงโดยสังกัดมีความพึงพอใจแตกต่างกันในทุก

ด้านดังกล่าว นักศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครแสดงความแตกต่างจากสถาบันอื่น ๆ อย่างเด่นชัดที่สุด ส่วนความแตกต่างระหว่างชั้นปี และสถานที่ตั้ง อยู่ในลักษณะกระจายโดยไม่สามารถสรุปทิศทางได้

ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนการสอนของสถาบันการศึกษาพยาบาลนั้นไม่มีความแตกต่างกัน ทั้งนี้ เนื่องจากหลักสูตรที่เปิดสอนจะต้องเข้าเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ ระดับวิชาชีพ พ.ศ. 2525 และผ่านการรับรองมาตรฐานวิชาการ และวิชาชีพจากกองงานวิชาการ สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย (ประกาศทบวงมหาวิทยาลัย 2525) นอกจากนี้ยังได้รับการควบคุมดูแลเรื่องการจัดการศึกษา จากคณะกรรมการควบคุมและประสานงานการศึกษาพยาบาล ซึ่งมีรัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัยเป็นประธานกรรมการ (คำสั่งทบวงมหาวิทยาลัย ที่ 24/2527 3 มีนาคม 2527) จึงทำให้ปฏิกริยานักศึกษาต่อด้านที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนไม่แตกต่างกัน

อย่างไรก็ดี สถาบันการศึกษาพยาบาลในประเทศไทยมีการดำเนินการภายใต้การควบคุมของกระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ คือ ทบวงมหาวิทยาลัย กระทรวงสาธารณสุข กองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศของกระทรวงกลาโหม กรมตำรวจของกระทรวงมหาดไทย กรุงเทพมหานคร สภากาชาดไทย และเอกชน ทำให้การบริหารการศึกษาในแต่ละสถาบันมีความแตกต่างตามโครงสร้างและสายบังคับบัญชาของหน่วยงานที่สถาบันนั้นสังกัดอยู่ ตลอดจนเป้าหมายการใช้ผลผลิตของสถาบันด้วย โดยเฉพาะสถาบันการศึกษาพยาบาลสังกัดกรุงเทพมหานคร ได้รับการพัฒนาจากสถาบันที่ผลิตพยาบาลระดับประกาศนียบัตร (เทียบเท่าอนุปริญญา) มาเป็นสถาบันผลิตพยาบาลหลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ (เทียบเท่าปริญญาตรี) เมื่อ พ.ศ. 2526 และเป็นสถาบันแห่งเดียวในสังกัดกรุงเทพมหานครที่ผลิตพยาบาลระดับอุดมศึกษาเพื่อการให้บริการพยาบาลแก่ประชาชนที่มารับบริการด้านสาธารณสุขในเขตกรุงเทพมหานคร (วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ 2526 : 2) ดังนั้นจึงเข้าข่ายสถาบันการศึกษาเฉพาะกิจ ผลิตบุคลากรเพื่อการใช้งานในหน่วยงาน (วิจิตร ศรีสอาน 2518 : 3) นอกจากนี้สถาบันการศึกษาพยาบาลในส่วนภูมิภาคอยู่ในความควบคุมดูแลของทบวงมหาวิทยาลัย และกระทรวงสาธารณสุข เท่านั้น ทำให้ความแตกต่างระหว่างสถานที่ตั้งอยู่ในลักษณะกระจายสรุปทิศทางไม่ได้

3. ปฏิกริยาต่อคุณภาพการสอน

แม้ว่านักศึกษาโดยส่วนรวมมีความพึงพอใจรายละเอียดในด้านคุณภาพการสอน ส่วนใหญ่ในระดับมากและปานกลางก็ตาม แต่นักศึกษาก็ยังประสบปัญหา บรรยายภาคชั้น เรียนนำ เบื่อ เนื่องจากต้องเรียนเนื้อหาวิชาที่ซ้ำซากและเป็นสิ่งที่รู้แล้ว และผู้สอนสอนอย่างน่าเบื่อใน รายวิชาที่นักศึกษาคิดว่าน่าสนใจ ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า อาจารย์ผู้สอนในสถาบันการ ศึกษาพยาบาลได้ตระหนักถึงบทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบในงานของอาจารย์ผู้สอน เป็น อย่างดี แต่ยังขาดการประชุมปรึกษาหารือร่วมกันในส่วนรายละเอียดของ เนื้อหาวิชาที่ซ้ำซ้อน เนื่องจากการศึกษาพยาบาลเป็นการศึกษาที่มีความต่อเนื่องและสัมพันธ์กัน ในส่วน เกี่ยวกับการ ให้การพยาบาลดูแลสุขภาพอนามัยทั้งคนปกติและคนป่วยในทุกวัยทุกเพศ ซึ่งหลักการ ทฤษฎี เนื้อหาบางส่วนสามารถ ใช้ร่วมกันได้ ทั้งนี้สอดคล้องกับการศึกษาเกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้ ของคณะอนุกรรมการศึกษาสถานภาพการศึกษาพยาบาล (ทบวงมหาวิทยาลัย 2529 : 59) โดยอาจารย์พยาบาลส่วนใหญ่ ร้อยละ 73.3 รายงานว่ามีปัญหาในการนำหลักสูตรไปใช้ ลักษณะของปัญหาเกี่ยวกับเนื้อหาที่มีความซ้ำซ้อนกับวิชาอื่น ร้อยละ 47.3 และเนื้อหาไม่เหมาะสมกับจำนวนหน่วยกิต ร้อยละ 46.7 ดังนั้นการแก้ไขปัญหาดังกล่าวควรจะได้มีการประชุม ร่วมกันระหว่างอาจารย์ผู้สอน เพื่อตัดทอนเนื้อหาบางส่วนที่ซ้ำซ้อนออกไป และควรจะมีการ ปรับปรุง พัฒนาเทคนิคการสอนในรายวิชาที่นักศึกษาส่วนใหญ่ให้ความสนใจอย่างมากอยู่แล้ว เพื่อลดบรรยายภาคชั้น เรียนนำ เบื่อและสร้างสรรค์การพัฒนาพุทธิปัญญาของนักศึกษาด้วย

นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และ 4 มีความพึงพอใจระดับน้อยในเรื่องของการยอมรับ ความคิด เห็นของนักศึกษา และอัตราความเร็วในการสอน ทั้งนี้เนื่องจากนักศึกษาชั้นปีที่ 3 และ 4 เป็นนักศึกษาที่ผ่านการเรียนมาแล้วอย่างน้อย 2 ปี มีความเข้าใจและปรับตัวในระบบ การเรียนการสอนได้แล้ว และยังเป็นนักศึกษาที่ค่อนข้างมีความเชื่อมั่นในตนเองสูง ชอบแสดง ความคิด เห็นแสดงลักษณะที่อยากรู้อยากเห็น ซักถามเรื่อง เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาด่าง ๆ ตลอดจนประสบการณ์เพื่อการทำงานในอนาคต โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักศึกษาชั้นปีที่ 4 (วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา 2528 : 32) ส่วนนักศึกษาสังกัดกระทรวงกลาโหมมีความพึงพอใจใน ในรายข้อ ระดับน้อยมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากสถาบันดังกล่าวมีโครงสร้างการบริหารและสาย การบังคับบัญชาเป็นลักษณะระบบทหาร รวมทั้งนักศึกษาจะต้องเรียนและฝึกภาคปฏิบัติ ในราย

วิชาทางทหารด้วย (วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก 2528 : 6-7) ซึ่งจะมีผลต่อการสอน ความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์และนักศึกษาในชั้นเรียน ทำให้นักศึกษาสังกัดกระทรวงกลาโหม มีความพึงพอใจด้านคุณภาพการสอนส่วนใหญ่ในระดับน้อย

4. ปฏิกริยาต่อรูปแบบการสอน

นักศึกษาโดยส่วนรวมมีความพึงพอใจรายละเอียดด้านรูปแบบการสอน ส่วนใหญ่ อยู่ในระดับมากและปานกลาง โดยเฉพาะเรื่องของกิจกรรมการเรียนการสอนหลายวิธีมีความ พึงพอใจสูงสุด ส่วนนักศึกษาเรียนตรีเรียนเข้าสอนแยกชั้นเรียน เป็นเพียงเรื่องเดียวที่มีความ พึงพอใจระดับน้อย ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่านักศึกษาพึงพอใจต่อการผสมผสานวิธีการสอน ซึ่งการสอนในลักษณะดังกล่าวจะช่วยทำให้การสอนครอบคลุมจุดมุ่งหมายของรายวิชาทั้งด้าน เนื้อหา ทักษะคิด และการฝึกปฏิบัติ ทั้งยังเปิดโอกาสให้ผู้เรียนซึ่งมีความแตกต่างในความถนัด ความสนใจ ได้คุ้นเคยหรือถนัดกับกิจกรรมการสอนของผู้สอนหลาย ๆ แบบและยังเป็นการเปลี่ยน ความเคยชิน สร้างความน่าสนใจให้มากขึ้นด้วย (ไพฑูริย์ สิ้นลารัตน์ 2524 : 148) ด้วย เหตุดังกล่าวจึงไม่จำเป็นต้องแยกชั้นเรียนในกลุ่มนักศึกษาเรียนตรีและเรียนเข้า

เมื่อเปรียบเทียบนักศึกษาระหว่างชั้นปี พบว่านักศึกษาชั้นปีที่ 1 พึงพอใจใน เรื่องของประสบการณ์จากการเรียนภาคปฏิบัติ และการเรียนภาคปฏิบัติสัมพันธ์กับการเรียนภาค ทฤษฎี สูงกว่านักศึกษาชั้นปีอื่น นักศึกษาชั้นปีที่ 4 พึงพอใจกิจกรรมการเรียนการสอนภายนอก สถาบันระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากการจัดหลักสูตรวิชาชีพพยาบาล โดยทั่วไปในประเทศไทย เป็น แบบผสมผสานระหว่างการเรียนวิชาพื้นฐานทั่วไป และวิชาชีพในลักษณะเป็นแบบคู่ขนาน โดยสัดส่วนของวิชาพื้นฐานทั่วไปจะมีมากในชั้นปีที่ 1 และ 2 วิชาชีพจะมากขึ้นในชั้นปีที่ 3 และ 4 (พัชรี ดันศิริ 2527 : 18) ซึ่งสอดคล้องกับของต่างประเทศด้วย (NLN 1979 : 51) และ การเรียนในชั้นปีที่ 1 ส่วนใหญ่เป็นรายวิชาทางวิทยาศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ในส่วนของวิชา วิทยาศาสตร์การฝึกภาคปฏิบัติส่วนใหญ่ฝึกในห้องปฏิบัติการได้ และยังสามารถกำหนดการฝึก ปฏิบัติให้สอดคล้องลำดับบทเรียนในทางทฤษฎีได้ ส่วนชั้นปีที่สูงขึ้นไปการฝึกภาคปฏิบัติ ส่วนใหญ่ เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ ทำการฝึกปฏิบัติในสถานการณจริงภายนอกสถาบัน อาทิเช่น โรงพยาบาล สถานื่อนามัย ในชนบทและชุมชน เป็นต้น การฝึกปฏิบัติดังกล่าวก็ยังคงสอดคล้องกับเนื้อหาทาง ทฤษฎีและครอบคลุมประสบการณ์ที่ควรจะได้ในรายวิชานั้น แต่การกำหนดการฝึกภาคปฏิบัติไม่

สามารถจัดเรียงตามลำดับเนื้อหาทางทฤษฎีได้ และยังไม่สามารถจัดประสบการณ์ในเรื่องเดียวกันให้นักศึกษาได้เรียนรู้พร้อมกันในคราวละมาก ๆ ได้ นอกจากนั้นการเตรียมตัวของผู้เรียนในชั้นปีที่สูง ด้านความรู้ ทักษะต่าง ๆ ด้วยการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง จึงมีมากกว่าในนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และ 4 ในเรื่องดังกล่าวจึงมีความแตกต่างกัน

นอกจากนี้ยังพบว่านักศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร และสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ประสบปัญหา ผู้สอนยังคงดำเนินการสอนต่อไป แม้ว่านักศึกษาจะเรียนตามไม่ทันหรือหมดความสนใจไปแล้ว ผลการศึกษานี้แสดงให้เห็นว่า ยังขาดการตรวจสอบดูว่า ผู้เรียนได้เรียนไปมากน้อยแค่ไหนแล้ว ผู้สอนควรที่จะเพิ่มเติมอะไร แก้ไขคอนเท้น ตลอดจนจะต้องปรับปรุงอะไรเกี่ยวกับการสอนวิชานั้น ๆ บ้าง การประเมินผลความก้าวหน้าของผู้เรียนในลักษณะนี้จะทำให้ทราบ จุดเด่นจุดด้อยในตัวผู้เรียน เพื่อที่ผู้สอนจะได้หาทางปรับปรุงการสอนให้ดีขึ้น และการประเมินควรจะทำอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา (ไพฑูริย์ สีนลารัตน์ 2524 : 171)

5. ปฏิบัติการต่อผลการเรียนของนักศึกษา

นักศึกษาโดยส่วนรวมมีความพึงพอใจรายละเอียดของด้านผลการเรียน ส่วนใหญ่ในระดับน้อย มีเพียงอย่างละหนึ่งข้อที่นักศึกษาพึงพอใจระดับมากและปานกลาง เรียงตามลำดับคือ รู้ว่าการเรียนเป็นอย่างไรก่อนทราบคะแนนและเริ่มต้นเรียนได้ตั้งแต่เปิดภาคการศึกษา ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่านักศึกษาสามารถประเมินศักยภาพในการเรียนของตนได้ แต่นักศึกษาก็ยังมีความพึงพอใจระดับน้อยในผลการเรียนเป็นส่วนใหญ่ ในเรื่องของการทำข้อสอบ ผู้สอนยังให้ข้อมูลย้อนกลับที่มีประโยชน์ เช่น ความคิดเห็น ข้อแก้ไข ข้อชี้แนะ ไม่รวดเร็วเพียงพอที่จะให้นักศึกษาได้ปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น ดังจะเห็นได้จากข้อดังกล่าวในด้านการประเมินผล นักศึกษาโดยส่วนรวมมีความพึงพอใจระดับน้อย และข้อสังเกตจากการศึกษาด้วยตนเองนอกห้องเรียน พบว่า นักศึกษาโดยส่วนรวมมีความพึงพอใจระดับปานกลางในเรื่อง ได้เรียนรู้วิธีการเรียนที่ดีที่จะทำงานให้เสร็จทันเวลา แต่ในทางปฏิบัติยังประสบปัญหาในเรื่องการจับประเด็นสำคัญของเรื่องที่ศึกษา และการวางแผนทำงานให้เสร็จทันเวลา ดังนั้นปัญหาการเรียนของนักศึกษาพยาบาลจึงมีผลมาจากการขาดข้อมูลย้อนกลับที่ดีและทันต่อเวลาแล้ว ก็ยังมีผลมาจากปัญหาในตัวของนักศึกษาด้วย

จากการสัมมนา เรื่องการพัฒนาการศึกษาพยาบาลในช่วงแผนพัฒนาการศึกษา
 ระยะที่ 6 ได้สรุปปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่ควรจะได้หาหนทางแก้ไข คือ ความพยาย
 ยามที่มุ่งจะพัฒนานักศึกษาพยาบาลในด้านต่อไปนี้ 1) มีความรับผิดชอบและสนใจที่จะเรียน
 ด้วยตนเอง 2) พัฒนาแนวความคิดและให้โอกาสได้แสดงความสามารถ 3) ใฝ่รู้
 4) สามารถแก้สถานการณ์ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ และ 5) พัฒนาทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ
 และสังคม (ทรวงมหาวิทยาลัย 2527 : 40) และโดยเฉพาะประการสุดท้ายสอดคล้องกับ
 ข้อคิดเห็นประการหนึ่งของ จินตนา ยูนิพันธ์ (2527 : 20) ในเรื่องปัญหาอุปสรรคในการ
 จัดการศึกษาพยาบาลในปัจจุบัน คือ นักศึกษายังขาดความรักในวิชาชีพ และขาดเครื่องมือที่
 เชื่อถือได้ในการประเมินทัศนคติต่อวิชาชีพ และประกอบกับเหตุผลในการเข้ามาศึกษาในสถ
 บันการศึกษาพยาบาล พบว่าร้อยละ 36.42 เข้ามาศึกษาเนื่องจากเป็นอาชีพที่หางานทำได้
 ง่าย และรองลงมาร้อยละ 27.61 เป็นความต้องการของผู้ปกครองที่จะให้ทำงานในอาชีพ
 พยาบาล (สะอาด ไสยะบุตร 2528 : 46) ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ความตั้งใจในการเข้ามา
 ศึกษาในสถาบันการศึกษาพยาบาล ทัศนคติต่อวิชาชีพและสังคมการเรียนการสอนที่ขาดข้อมูล
 ย้อนกลับที่ดี มีผลต่อความตระหนักความรับผิดชอบในการพัฒนาการเรียนของนักศึกษา ซึ่งจะ
 เห็นได้จากนักศึกษาโดยส่วนรวมยังมีความพึงพอใจระดับน้อย ในเรื่องของการเรียนได้ดีทั้ง
 รายวิชาทางทฤษฎีและรายวิชาทางปฏิบัติ การเรียนได้ดีในรายวิชาทางการพยาบาล ดังนั้น
 สถาบันการศึกษาพยาบาลควรจะได้คิดหาหนทางในการพัฒนานักศึกษาให้มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ
 โดยบรรจุไว้ทั้งในหลักสูตรและในกิจกรรมเสริมหลักสูตร

นอกจากนี้ยังพบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1, 2 มีความพึงพอใจระดับน้อยในข้อ
 การเรียนทันเพื่อนในชั้นเรียน ทั้งนี้เนื่องจากนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ค่อนข้างจะมีความไม่มั่นใจ
 ในตนเอง ไม่ค่อยกล้าตอบปัญหาต่าง ๆ มีปัญหาการปรับตัว โดยเฉพาะยังปรับตัวกับการ
 เรียนระดับอุดมศึกษาไม่ได้ ไม่ค่อยมีเพื่อนต้องการความเอาใจใส่ดูแลจากอาจารย์ผู้สอนและ
 อาจารย์ที่ปรึกษาค่อนข้างสูง ส่วนนักศึกษาชั้นปีที่ 2 มีความมั่นใจขึ้น แต่ก็ยังประสบปัญหา
 เรื่องการลงทะเบียนและการเรียน (วัลลภา เทพหัสติน ณ อยุธยา 2528 : 33)

6. ปฏิกริยาต่อการประเมินผล

นักศึกษาโดยส่วนรวมมีความพึงพอใจรายละเอียดด้านการประเมินผลอยู่ใน

ระดับมากและปานกลาง คือ นักศึกษาทราบวิธีการประเมินผลก่อนการเรียนรายวิชา อาจารย์ผู้สอน เปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถามเมื่อมีปัญหาการประเมินผล การให้ระดับคะแนนทุกรายวิชาที่ลงทะเบียนเรียน และการประเมินผลรายวิชาทางทฤษฎี แต่ข้อที่นักศึกษาพยายามพึงพอใจระดับน้อย คือ เกณฑ์ประเมินผลภาคปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับข้อสรุปปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่ควรจะได้รับ การแก้ไข ในการสัมมนาเรื่อง การพัฒนาการศึกษาพยาบาลในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 6 คือ เกณฑ์การประเมินผลภาคปฏิบัติอย่างไม่ชัดเจน ยังไม่สามารถประเมินตรงตามความเป็นจริง และยังขาดการประเมินที่สม่ำเสมอ เพื่อติดตามพัฒนาการของผู้เรียน (ทบทวนมหาวิทยาลัย 2527 : 40) ทั้งนี้เนื่องจากนักศึกษาพยาบาลต้องฝึกภาคปฏิบัติในสถานการณจริง นอกสถานศึกษา อาทิเช่น โรงพยาบาล สถานีอนามัย ชนบท และชุมชน เป็นต้น โดยนักศึกษาพยาบาลจะต้องปฏิบัติงานร่วมกับทีมสุขภาพในหน่วยงานหรือในท้องถิ่นนั้น ด้วยเหตุนี้เจ้าหน้าที่เหล่านี้จึงมีส่วนร่วมในการประเมิน การฝึกปฏิบัติ นอกเหนือจากอาจารย์นี้ เทศกที่ประจำหน่วยการฝึกปฏิบัติหน่วยนั้น นอกจากนี้การกำหนดการฝึกปฏิบัติให้กับนักศึกษาพยาบาลไม่สามารถจะจัดให้เหมือนกัน และพร้อมกันในนักศึกษาทุกคนได้ จึงจำเป็นต้องจัดในลักษณะหมุนเวียนจนครบประสบการณ์ตามที่ได้กำหนดไว้ ดังนั้นเกณฑ์การประเมินผลภาคปฏิบัติควรจะได้รับ การปรับปรุงพัฒนาให้เป็นที่ยอมรับทั้งของผู้ประเมินและผู้ถูกประเมิน โดยคำนึงถึงปัญหาต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น

นักศึกษาพยาบาลโดยส่วนรวมยังมีความพึงพอใจน้อยในข้อ สถาบันเก็บประวัติระดับคะแนนการเรียนทุกรายวิชาที่ลงทะเบียนเรียน โดยที่นักศึกษาพยาบาลต้องการให้เก็บประวัติระดับคะแนนการเรียนเฉพาะรายวิชาที่สอบผ่านเท่านั้น เมื่อพิจารณาในเรื่องดังกล่าว สถาบันการศึกษาทั่วไป จะจัดให้มีหน่วยงานเฉพาะทำหน้าที่ในการเรื่องของการเก็บประวัติการลงทะเบียนเรียน รวมทั้งการประเมินผลในรายวิชาดังกล่าวด้วย ivo อย่างเป็นทางการล้มับการดำเนินการในลักษณะนี้จะมีผลดีทั้งต่ออาจารย์และนักศึกษา โดยทราบผลการเรียนอย่างต่อเนืองและช่วยการวางแผนการเรียน ดังนั้นในปัญหาดังกล่าวนี้ อาจารย์และสถาบันควรจะได้ชี้แจงให้นักศึกษาได้เข้าใจ นอกจากนั้นอาจารย์ผู้สอนควรจะได้ปรับปรุงในเรื่องของการส่งข้อสอบ และรายงานกลับคืนนักศึกษาพร้อมด้วยคะแนนการแก้ไข และความคิดเห็น ให้รวดเร็วพอที่นักศึกษาจะได้ทราบข้อบกพร่อง หาหนทางแก้ไขหรือขอคำปรึกษาจากอาจารย์ เพื่อการปรับปรุงการเรียนให้ดีขึ้น ดังจะเห็นได้ว่านักศึกษาโดยส่วนรวมมีความพึงพอใจข้อดังกล่าวระดับน้อย

7. ปฏิบัติการศึกษาด້วยตนเองนอกห้องเรียน

นักศึกษาโดยส่วนรวมมีความพึงพอใจรายละเอียดด้านการศึกษาด້วยตนเองนอกห้องเรียนส่วนใหญ่ในระดับน้อย มีเพียง 2 ข้อที่พึงพอใจระดับปานกลางคือ การมอบหมายงานให้นักศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมภายนอกชั้นเรียนของอาจารย์ และได้เรียนรู้วิธีการเรียนที่ดีที่สามารถทำงานให้เสร็จทันเวลา ทั้งนี้เนื่องจากนักศึกษาพยาบาลส่วนใหญ่ยังขาดความตั้งใจ ความรับผิดชอบ ต่อการฝึกฝนการศึกษาด້วยตนเอง ดังได้กล่าวรายละเอียดไว้ในด้านผลการเรียนของนักศึกษาแล้ว ทำให้นักศึกษาพยาบาลวางแผนการศึกษาด້วยตนเอง และวางแผนการทำงานให้เสร็จทันเวลาไม่ได้ นอกจากนี้สภาพการจัดการเรียนการสอนที่แตกต่างไปจากการศึกษาในสาขาวิชาอื่น ๆ โดยที่การจัดการศึกษาพยาบาล เป็นการจัดการศึกษาที่เน้นกระบวนการแก้ปัญหา เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้อย่างกว้างขวางทั้งทางด้านวิทยาศาสตร์และสังคม เพื่อนำมาให้การพยาบาลอย่างสมบูรณ์ (Scheweer 1976 : 574) การเรียนการสอนจึงเน้นหนักให้นักศึกษามีทักษะในการฝึกปฏิบัติงานทางคลินิก และในชุมชน เพื่อให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์ตรงให้มากที่สุด (Tulloch 1973 : 80-81 ; Silva 1971 : 531) ดังนั้นนักศึกษาต้องใช้ชีวิตในการเรียนที่แตกต่างจากนักศึกษาสาขาวิชาอื่น ๆ เช่น ต้องฝึกปฏิบัติงานในเวลากลางคืน ต้องฝึกปฏิบัติงานภายนอกสถาบัน ต้องเรียนภาคฤดูร้อน ต้องใช้ระยะเวลาเรียนภาคปฏิบัติที่มากกว่านักศึกษาสาขาวิชาอื่น ดังที่กำหนดไว้ในเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ พ.ศ. 2525 ดังนี้คือ การคิดหน่วยกิตรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการฝึกปฏิบัติทางการพยาบาล ให้ใช้เวลาฝึกปฏิบัติภายใน และ/หรือ ภายนอกสถาบัน 4-6 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ หรือมีจำนวนชั่วโมงระหว่าง 60 ถึง 90 ชั่วโมง ต่อ 1 ภาคการศึกษา ให้เทียบเท่ากับ 1 หน่วยกิต (ประกาศทบวงมหาวิทยาลัย 2525) ซึ่งในขณะที่การเรียนในสาขาวิชาอื่น ใช้เวลาฝึกปฏิบัติหรือทดลอง 2-3 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ หรือมีจำนวนชั่วโมงระหว่าง 30 หรือ 45 ชั่วโมงต่อ 1 ภาคการศึกษา ให้เทียบเท่ากับ 1 หน่วยกิต (ประกาศทบวงมหาวิทยาลัย 2526) ดังนั้นนักศึกษาในสถาบันการศึกษาพยาบาล จึงมีเวลาว่างน้อยกว่านักศึกษาในสาขาวิชาอื่น ๆ ซึ่งได้ส่งผลกระทบต่อนักศึกษาอย่างมากในการที่จะนำเวลาว่างดังกล่าวมาใช้ประโยชน์เพื่อการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง สำหรับปัญหาดังกล่าวนี้สอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ พรณิภา ธรรมวิรัช (2528 : 40-42) พบว่านักศึกษาในสถาบันการศึกษาพยาบาลจะต้องใช้เวลาเรียนในระยะเวลา 1 วันดังนี้ ชั่วโมงเรียนในชั้นเรียน 5 ชั่วโมง มีจำนวนมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 52.7 รองลงมา 6 ชั่วโมง

คิดเป็นร้อยละ 20.8 ส่วนชั่วโมงฝึกปฏิบัติ 8 ชั่วโมง มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 42.5 รองลงมา 5 ชั่วโมง คิดเป็นร้อยละ 36 ดังนั้นปัญหาการศึกษาด้วยตนเองนอกห้องเรียนของ นักศึกษามีผลมาจากความจำกัดของเวลาว่างของนักศึกษาด้วยอีกประการหนึ่ง นอกเหนือจาก การขาดความตั้งใจ ความรับผิดชอบ ต่อการฝึกฝนการศึกษาด้วยตนเองนอกห้องเรียน

สำหรับความสำคัญของการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองนั้น สุภัญญา ไชวโรกุล (2524 : 117) ได้กล่าวไว้ว่า การเรียนการสอนระดับอุดมศึกษาในปัจจุบันนี้ได้เน้นให้มีการ สอนแบบศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองมากขึ้น เพราะมุ่งหวังที่จะให้ผู้เรียนได้รู้จักค้นคว้าเพิ่มเติม ด้วยตนเองต่อไป เมื่อจบการศึกษาจากสถาบันไปแล้วประการหนึ่ง อีกประการหนึ่งเพื่อ สนองความต้องการความสนใจและความถนัดของผู้เรียนรายบุคคลได้ ดังนั้นอาจารย์ผู้สอนควร เน้นและฝึกฝนให้นักศึกษาพยายามได้ เรียนรู้วิธีการเรียนด้วยการศึกษาด้วยตนเองตั้งแต่ระยะ แรกของการเข้ามาศึกษาในสถาบัน อาจจะต้องอธิบายวิธีการเรียน วิธีการทำรายงานรายวิชา ที่สอน วิธีการค้นคว้า พร้อมยกตัวอย่างประกอบ เช่น การจับประเด็นที่สำคัญ และต้อง ค่อยให้การชี้แนะใกล้ชิดในระยะต้น ๆ จะทำให้นักศึกษาได้รับการฝึกฝนการปรับตัว และมีพื้น- ฐานที่ดีในการเรียนในชั้นปีที่สูงขึ้นได้เป็นอย่างดี (วัลลภา เทพัสติน ณ อยุธยา 2528 : 29)

นอกจากนี้สถาบันการศึกษาพยาบาลควรจะสนับสนุนปัจจัยที่จะเอื้ออำนวยต่อการ ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองนอกห้องเรียนให้เพียงพอ เช่น การบริการของห้องสมุด สถานที่สำหรับ นักศึกษาได้ศึกษาค้นคว้าร่วมกับเพื่อน หรือทำงานส่วนตัวของนักศึกษา เป็นต้น ซึ่งในเรื่องดัง- กล่าวนักศึกษาโดยส่วนรวมมีความพึงพอใจระดับน้อย ทั้งนี้เนื่องจากนักศึกษาต้องใช้ชีวิตขณะ ศึกษายู่ในสถาบันการศึกษาพยาบาลเป็นส่วนใหญ่ เพราะจะต้องเข้าพักในหอพักที่ทางสถาบัน จัดให้ทุกคน ดังนั้นนอกเหนือการสนับสนุนปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองนอกห้อง เรียนดังที่กล่าวมาแล้ว การพัฒนาหอพักให้เป็นทั้งศูนย์การศึกษา (Study Center) และศูนย์ ที่พักอาศัย (Living Center) โดยจัดให้มีระบบห้องสมุดย่อย ห้องทำงาน (Study Room) มีบุคลากรคอยให้ความช่วยเหลือผู้เรียน จัดการสอนซ่อมเสริม ตลอดจนการจัดสันทนา การเชิงเสริมปัญญา เช่น ภาพยนตร์ สารคดี การอภิปราย เป็นต้น จะเป็นการส่งเสริมบรร-

ยากาททางวิชาการให้กับนักศึกษาในสถาบัน (ประกอบ คูปรัตน์ 2527 : 203) และยังคงช่วยส่งเสริมพัฒนานักศึกษาด้านการศึกษาด้วยตนเองด้วย

8. ปฏิบัติการต่อความสัมพันธ์กับอาจารย์

นักศึกษาโดยส่วนรวมมีความพึงพอใจรายละเอียดด้านความสัมพันธ์กับอาจารย์ส่วนใหญ่ในระดับปานกลาง คือ อาจารย์เปิดโอกาสให้นักศึกษาพูดคุยกับอาจารย์ภายนอกห้องเรียนทั้งในเรื่องที่เกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้องกับวิชาที่เรียน อาจารย์ให้ความช่วยเหลือภายนอกห้องเรียนเกี่ยวกับวิชาที่เรียน อาจารย์มีความสัมพันธ์กับนักศึกษาในชั้นเรียนอย่างทั่วถึงและเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ปรึกษาปัญหาต่าง ๆ แต่ก็ยังมีความพึงพอใจระดับน้อย ในเรื่องของอาจารย์พูดคุยกับนักศึกษาอย่างเป็นกันเอง และอาจารย์ไม่ละเอียดอ่อนในการเข้าถึงความรู้สึกนึกคิดของนักศึกษา ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าอาจารย์และนักศึกษามีความสัมพันธ์กันเป็นอย่างดี แต่นักศึกษายังต้องการให้อาจารย์และนักศึกษามีความสัมพันธ์มากกว่าที่เป็นอยู่ โดยที่อาจารย์ควรจะเข้าถึงความรู้สึกนึกคิดของนักศึกษาด้วย อาจารย์ในสถาบันการศึกษาพยาบาลยังไม่สามารถปฏิบัติในสิ่งที่นักศึกษาต้องการได้ เนื่องจากภาระงานของอาจารย์พยาบาลมีมาก ทั้งนี้เกี่ยวเนื่องกับการสอนในภาคปฏิบัติ ซึ่งอาจารย์จะต้องนิเทศการฝึกภาคปฏิบัติของนักศึกษาอย่างใกล้ชิด ประกอบจำนวนอาจารย์ในสถาบันการศึกษาพยาบาลยังมีไม่เพียงพอ ทำให้อาจารย์ที่มีอยู่ต้องรับภาระงานมาก ปัญหาอุปสรรคดังกล่าวก็ได้ส่งผลให้อาจารย์พยาบาลมีเวลาน้อยในการพัฒนาตนเอง และผลิตผลงานทางวิชาการอยู่แล้ว (จินตนา ยูนิพันธ์ และคณะ 2527 : 151-152) และในการเข้าถึงผู้เรียนนั้น ทองจันทร์ หงษ์สลดารมภ์ (2524 : 42) ได้กล่าวถึงความสำคัญไว้ว่า การเรียนการสอนทุกระดับ ผู้เรียนต้องการผู้สอนที่มีความรู้ดี มีประสบการณ์ มีวิธีสอนดี เป็นกันเองและเข้าใจผู้เรียน ดังนั้นบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดี ควรจะเกิดขึ้นจากความสอดคล้องกัน นั่นคือ ผู้สอนควรสอนด้วยความเข้าใจและเห็นอกเห็นใจผู้เรียน ให้ข้อดีชมอย่างยุติธรรม ตรงไปตรงมา เต็มไปด้วยความหวังดี และขณะเดียวกันก็ควรชี้แนะผู้เรียนให้เห็นถึงความเหมาะสม ความถูกต้อง และวินัยในการเรียนพร้อมกันไปด้วย

นอกจากนี้ยังพบว่านักศึกษาพยาบาลสังกัดกระทรวงมหาดไทย กระทรวงกลาโหม และกระทรวงสาธารณสุข มีความพึงพอใจระดับน้อย ในเรื่องของ การให้ความช่วยเหลือนักศึกษาในความดูแลของอาจารย์ที่ปรึกษา ทั้งนี้เนื่องจากสถาบันการศึกษาพยาบาลสังกัดกระทรวง

มหาดไทย กระทรวงกลาโหม จัดอาจารย์ที่ปรึกษาในรูปแบบอาจารย์ประจำชั้นปี (ทบวงมหาวิทยาลัย 2527 : 234) ส่วนสถาบันการศึกษาพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข จัดอาจารย์ที่ปรึกษาในรูปแบบอาจารย์ประจำชั้นปีและนักศึกษาพยาบาลแต่ละชั้นปีมีจำนวนมากกว่า 100 คนขึ้นไป (วิทยาลัยพยาบาลกรุงเทพ 2528 : 54) จึงเป็นผลให้ปริมาณนักศึกษาในความดูแลของอาจารย์ที่ปรึกษามีจำนวนมาก ทำให้การดูแลและช่วยเหลือนักศึกษาทำได้ไม่เต็มที่ ดังนั้นสถาบันการศึกษาพยาบาลควรจะได้มีการพิจารณาปรับสัดส่วนอาจารย์และนักศึกษาให้มีความเหมาะสม เพื่อให้อาจารย์มีภาระหน้าที่พอเหมาะที่จะสามารถสร้างความสัมพันธ์กับนักศึกษาได้อย่างดีขึ้น

9. ปฏิบัติการต่อการจัดหลักสูตรการเรียน

นักศึกษาโดยส่วนรวมมีความพึงพอใจในรายละเอียดของด้านการจัดหลักสูตรการเรียนส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนรายชื่อที่มีความพึงพอใจระดับน้อย คือ สัดส่วนของรายวิชาภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ รายวิชาที่กำหนดให้เป็นรายวิชาบังคับ การลงทะเบียนเรียนรายวิชาโดยคำนึงถึงคะแนนหรือรายวิชาบังคับก่อนเรียน และความอิสระในการเลือกเรียนวิชาเลือกได้ตามความสนใจ เมื่อพิจารณารายละเอียดหลักสูตรพยาบาลศาสตรระดับวิชาชีพที่เปิดสอนในประเทศไทย พบว่า ค่าเฉลี่ยของจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร 147.6 หน่วยกิต โดยแบ่งเป็นหมวดวิชาพื้นฐานทั่วไป ร้อยละ 26.5 หมวดพื้นฐานวิชาชีพ ร้อยละ 17 หมวดวิชาชีพภาคทฤษฎี ร้อยละ 34.9 หมวดวิชาชีพภาคปฏิบัติ ร้อยละ 16.8 และวิชาเลือกเสรี ร้อยละ 3.2 (ทบวงมหาวิทยาลัย 2529 : 53-54) จากรายละเอียดของหลักสูตรนักศึกษาพยาบาลจะต้องเรียนรายวิชาทางวิชาชีพเป็นส่วนใหญ่ และเป็นรายวิชาทางทฤษฎีมากกว่าทางปฏิบัติ ส่วนวิชาเลือกเสรี สถาบันการศึกษาพยาบาลที่เปิดสอนเฉพาะวิชาชีพพยาบาลอย่างเดียวจะจัดเป็นวิชาเลือกบังคับ ทำให้นักศึกษาในสถาบันเหล่านี้มีโอกาสได้เลือกเรียนตามความสนใจได้น้อย โดยเฉพาะนักศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร สังกัดกระทรวงมหาดไทย สังกัดกระทรวงกลาโหม มีความพึงพอใจความอิสระในการเลือกวิชาเลือกระดับน้อย และจากการสัมมนาเรื่องการพัฒนาการศึกษาพยาบาลในช่วงแผนพัฒนาการศึกษา ระยะที่ 6 พบว่ามีปัญหาของหลักสูตรที่ควรจะได้รับการแก้ไข คือ การเรียนการสอนเน้นสาขาวิชา ไม่มีการผสมผสาน รายวิชาไม่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง เป็นทฤษฎีมากเกินไป (ทบวงมหาวิทยาลัย 2527 : 35)

นอกจากนี้สถาบันการศึกษาพยาบาลส่วนใหญ่ยังได้กำหนดระเบียบการเลื่อนชั้นปี และซ้ำชั้นปี โดยคำนึงถึงระดับคะแนนขั้นต่ำของรายวิชาทางทฤษฎี รายวิชาทางปฏิบัติ และระดับคะแนนตลอดปีการศึกษา (มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ 2528 : 47-48 ; วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก 2528 : 10 ; วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ 2526 : 16-17 ; วิทยาลัยพยาบาลกรุงเทพ 2528 : 24-25)

ในเรื่องของปัญหาการจัดเนื้อหาของหลักสูตร ไพฑูรย์ ลินลารัตน์ (2524 : 33-34) ได้กล่าวไว้ว่า ในปัจจุบันมีลักษณะคงที่ตายตัว และเป็นขั้นตอนมากเกินไป ทำให้การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเป็นไปได้ยาก และมักไม่ค่อยเปลี่ยนแปลง ทั้งผู้เรียนก็ยังมีโอกาสเลือกได้น้อย หรือในบางหลักสูตรไม่มีโอกาสเลือกเลย และไม่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนเร็วหรือช้าตามความสามารถเฉพาะบุคคล นอกจากนี้ยังได้เสนอแนวทางใหม่ที่จะปรับปรุงหลักสูตรอุดมศึกษาให้เหมาะสมสอดคล้องกับธรรมชาติของผู้เรียน ความก้าวหน้าทางวิชาการและเทคโนโลยี ความเปลี่ยนแปลงของสังคม คือ 1) หลักสูตรจัดให้มีความยืดหยุ่นมากขึ้น ให้โอกาสผู้เรียนได้เลือกเรียนมากขึ้น เรียนตามความถนัดและความสนใจมากขึ้น ให้โอกาสมีวิชาใหม่ ๆ เกิดขึ้นได้ง่ายและเลิกวิชาเก่าได้ง่ายขึ้น 2) หลักสูตรเน้นไปที่การผสมผสานและคาบเกี่ยวหลายสาขาวิชา (Interdisciplinary) มากขึ้น ทั้งวิชาพื้นฐานทั่วไปและวิชาชีพ เพื่อให้ผู้เรียนมีทรรศนะกว้างและมองเห็นแนวทางในแง่ปัญหาใหม่ ๆ ของสังคมดีขึ้น 3) หลักสูตรจะเน้นเรื่องราวของสังคมมากขึ้น โดยเน้นบทบาทของผู้เรียนที่มีต่อสังคม ท้องถิ่น และโลกในวงกว้าง 4) หลักสูตรวิชาชีพ ควรหันมาเน้นทางพฤติกรรมศาสตร์ที่เข้าใจในเรื่องของกระบวนการเปลี่ยนแปลง การวิเคราะห์ระบบและปัญหาในสังคมมากขึ้น ดังนั้นการจัดหลักสูตรการเรียนในสถาบันการศึกษาพยาบาล มีข้อที่ควรหยิบยกขึ้นมาพิจารณาเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร คือ สัดส่วนรายวิชาทางทฤษฎีและทางปฏิบัติ หลักสูตรที่เน้นการผสมผสาน การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนตามความสามารถเฉพาะบุคคล และการเน้นบทบาทของผู้เรียนต่อสังคมมากขึ้น

10. ปฏิบัติการต่อห้องสมุดและบริการการศึกษา

นักศึกษาโดยส่วนรวมมีความพึงพอใจรายละเอียดของด้านห้องสมุดและบริการการศึกษาในระดับปานกลาง รายงานว่า นักศึกษาพยาบาลโดยส่วนรวมมีความพึงพอใจระดับน้อย

คือ การให้บริการอุปกรณ์ประกอบการเรียน หนังสือที่ยืมออกจากห้องสมุด และหนังสือที่กำหนดให้อ่าน นอกจากนี้ นักศึกษาบางส่วนก็มีความพึงพอใจระดับน้อย ในบางเรื่องแตกต่างกันออกไป ทั้งนี้เนื่องจากการศึกษาในระดับอุดมศึกษา เป็นการศึกษาที่มุ่งส่งเสริมให้นักศึกษาร่างบุคลิกภาพ เป็นตัวของตัวเอง กล้าแสดงความคิดเห็น รู้จักวินิจฉัยปัญหาและการตัดสินใจ การจัดการศึกษาดังกล่าวจึงต้องให้นักศึกษารู้จักการศึกษาด้วยตนเอง เพื่อให้มีทัศนะกว้างขวาง และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ดังนั้นทรัพยากรและปัจจัยที่สำคัญต่อการศึกษาในระบบนี้คือ ห้องสมุด ห้องสมุดจึงต้องจัดหา เก็บ รวบรวม หนังสือ เอกสาร วารสาร และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ไว้อย่างเพียงพอ เพื่อประโยชน์ในการบริการให้เหมาะสมกับความต้องการของผู้ใช้ (นวนิตย์ อินทรามะ 2512 : 18-19)

สถาบันการศึกษาส่วนใหญ่ยังประสบปัญหาในเรื่องการได้รับการจัดสรรงบประมาณยังไม่เหมาะสม และไม่สอดคล้องกับแผนและโครงการ การผลิตพยาบาลตามที่กำหนดในแผนพัฒนาสาธารณสุข รูปแบบการบริหารของแต่ละสถาบันการศึกษาพยาบาลแตกต่างกัน ทำให้ขาดความคล่องตัวในการบริหารงาน และอาจารย์ในสถาบันยังผลิตผลงานทางวิชาการน้อย (ทพวงมทาวทิยาลัย 2527 : 62-63) ทำให้การบริการหนังสือให้อ่านในห้องสมุดและยืมออกมีปริมาณไม่เพียงพอกับความต้องการใช้บริการของนักศึกษา ส่วนการแก้ไขปัญหาการยืมหนังสือออกจากห้องสมุด นักศึกษาพึงพอใจต่อการลดปริมาณหนังสือที่ยืมออกจากห้องสมุด เพื่อให้หนังสือได้หมุนเวียนใช้ในห้องสมุดมากขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากนักศึกษาทุกคนได้รับการจัดให้เข้าพักอาศัยอยู่ในหอพักอยู่แล้ว และหอพักอยู่ในบริเวณสถาบัน ทำให้การเดินทางไปมาระหว่างห้องสมุดในเวลาเรียนและหลังเลิกเรียน กระทำได้ง่ายและสะดวก และห้องสมุดในหลายสถาบันก็ขยายเวลาการให้บริการมากขึ้น จากเวลาทำการปกติ เช่น ห้องสมุดวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ (2526 : 23) ปิดบริการ 19.30 น. ห้องสมุดวิทยาลัยพยาบาลสรรพสิทธิประสงค์ (2525 : 54) ปิดบริการ 17.30 น. และสถาบันการศึกษาพยาบาลบางสังกัดทพวงมทาวทิยาลัยนั้นนักศึกษาสามารถไปใช้บริการห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์ได้ ซึ่งปิดบริการ 21.00 น. (มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ 2528 : 96) ดังนั้นปัญหาการให้บริการของห้องสมุดอาจแก้ไขได้โดยการเพิ่มงบประมาณในด้านนี้ให้มากขึ้น สนับสนุนให้อาจารย์ในสถาบันได้ทำการเขียนตำรา เพื่อให้ประกอบการเรียนการสอนให้มากขึ้น ตลอดจนการส่งเสริมความร่วมมือการใช้ทรัพยากรร่วมกันในระหว่างสถาบันที่ผลิตบุคลากรทางสาธารณสุข

11. ปฏิบัติการต่อระเบียบและข้อบังคับของสถาบัน

นักศึกษาโดยส่วนรวมมีความพึงพอใจรายละเอียดด้านระเบียบและข้อบังคับของสถาบันอยู่ในระดับน้อย คือ สิ่งพิมพ์และป้ายประกาศของนักศึกษาถูกตรวจและควบคุมโดยฝ่ายบริหารอย่างเข้มงวด ระเบียบและข้อบังคับที่ใช้กับนักศึกษาถูกกำหนดโดยผู้บริหารมิได้ผ่านการยอมรับจากนักศึกษาว่าเหมาะสมหรือไม่ ทำอะไรบางอย่างบางอย่างไม่ได้ เพราะมีข้อกำหนดในระเบียบและข้อบังคับที่ไม่จำเป็นทำให้มีอุปสรรค การพบปะของกลุ่มนักศึกษาต้องขออนุญาตจากอาจารย์และผู้บริหารของสถาบัน และสถาบันยังไม่มีโครงการลงโทษนักศึกษาที่ทำผิดระเบียบและข้อบังคับของสถาบันอย่างเคร่งครัด ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่านักศึกษามีความไม่พึงพอใจในการดำเนินการบางอย่างของสถาบันที่เคร่งครัดในระเบียบและข้อบังคับมากเกินไป และขณะเดียวกันการดำเนินการบางอย่างของสถาบันก็ไม่เคร่งครัดตามที่กำหนดไว้ในระเบียบและข้อบังคับ

ความสำคัญของเรื่องระเบียบและข้อบังคับ วัลลภา เทพหัสติน ณ อยุธยา (2528 : 118-119) ได้สรุปไว้ว่า ระเบียบและวินัย มีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาตัวนักศึกษาเองให้เป็นคนที่มีสมบูรณ์ และพัฒนาความมีระเบียบในสังคมด้วย ดังนั้นสถาบันการศึกษาจึงถือเป็นหน้าที่ที่จะต้องพัฒนานักศึกษาให้เคยชินกับการอยู่ในสังคมที่มีระเบียบวินัย สังคมที่ดังนั้นจะต้องเป็นแบบจำลองของชีวิตจริงในอนาคต การสร้างสังคมที่มีระเบียบวินัยในอุดมศึกษาย่อมเป็นการเตรียมคนที่มีคุณภาพ มีระเบียบวินัยดีให้แก่สังคม และประเทศชาติด้วย ส่วนเรื่องของการกำหนดระเบียบและข้อบังคับ การดำเนินการให้นักศึกษาได้มีการปฏิบัติตามระเบียบและข้อบังคับ ตลอดจนการลงโทษนั้นควรจะดำเนินการอย่างไรให้เหมาะสม เป็นที่พึงพอใจทั้งสองฝ่ายและเกิดความ เป็นระเบียบเรียบร้อยในสถาบันนั้น ประกอบ คุปรัตน์ (2527 : 206) ได้ให้ข้อคิดเห็นไว้ว่า รูปแบบที่ควรเป็น คือ การให้เหตุและผลเป็นเครื่องตัดสิน เรียนรู้และเคารพข้อเท็จจริง ผลได้ผลเสียต่อส่วนรวม ไม่ใช่เป็นเรื่องของการสั่งการให้นักศึกษาต้องปฏิบัติตามอย่างเดียว หรือรับปฏิบัติตามอำเภอใจนักศึกษาอย่างเดียว แต่ต้องเป็นรูปแบบที่นักร่วมได้ระ คุยกันถึงปัญหาและข้อเท็จจริงได้ ต้องมีการหาข้อตกลงร่วมกัน แม้ขัดแย้งกันก็ต้องสามารถอภิปรายกันได้และตกลงประนีประนอมกันได้ นอกจากนี้การเปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดระเบียบและข้อบังคับ ทำให้นักศึกษามีโอกาสได้พิจารณาให้ความเห็นชอบในการเลือกวัตถุประสงค์ การจัดลำดับความสำคัญก่อนหลังและการมีส่วนกำหนดรายละเอียด

ของระเบียบและข้อบังคับทำให้เกิดความไว้วางใจ ลดข้อสงสัยและพึงพอใจที่จะปฏิบัติตาม ระเบียบและข้อบังคับด้วยความเต็มใจ ทั้งนี้ข้อกำหนดในระเบียบและข้อบังคับนั้นนักศึกษามีส่วน ร่วมในการกำหนดขึ้นเอง (พรชูลี อาชวอรุ่ง 2525 : 113) ดังนั้นสถาบันการศึกษาพยาบาล ควรได้เปิดโอกาสให้ผู้บริหารและนักศึกษา ได้ร่วมพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพื่อให้เกิด ความเข้าใจที่ถูกต้องร่วมกัน ตลอดจนการให้นักศึกษามีส่วนรวมในการกำหนดระเบียบและข้อ บังคับ เพื่อการสร้างควมมีระเบียบเรียบร้อยในสถาบันและการพัฒนาตัวนักศึกษาด้วย

12. ปฏิบัติการต่อบรรยากาศของสถาบัน

นักศึกษาโดยส่วนรวมมีความพึงพอใจรายละเอียดของด้านบรรยากาศของ สถาบันอยู่ในระดับปานกลาง คือ นักศึกษาโดยทั่วไปมีความสนใจทั้งทางด้านวิชาการและกิจ กรรมเสริมหลักสูตร เพื่อการพัฒนาการศึกษาในด้านอื่น ๆ นอกเหนือด้านสติปัญญา และ สถาบันการศึกษาพยาบาลโดยทั่วไปก็ให้การสนับสนุนทั้งด้านวิชาการและกิจกรรมเสริม หลักสูตรด้วยเช่นกัน แต่มีข้อน่าสังเกตว่า นักศึกษาสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยมีความคิด เห็นว่า นักศึกษาโดยทั่วไปในสถาบันให้ความสนใจด้านวิชาการสูงกว่าด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร ทั้งนี้ เนื่องจากสถาบันอุดมศึกษาในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยเป็นสถาบันการศึกษาที่มีความพร้อม ทางด้านวิชาการอย่างมาก ทำการผลิตบัณฑิตในหลายสาขาวิชา การส่งเสริมกิจกรรมเสริม หลักสูตรจัดในรูปของกิจกรรมนักศึกษา นักศึกษาดำเนินกิจกรรมโดยจัดตั้งเป็นชมรมต่าง ๆ ภายใต้การควบคุมดูแลของอาจารย์ที่ปรึกษาและสภานักศึกษาหรือองค์การนักศึกษา นักศึกษาทุกคณะ วิชาที่มีอิสระที่จะ เลือก เข้าร่วมกิจกรรมตามความสนใจและความสมัครใจ ซึ่งแตกต่างจากสตา- บันการศึกษาพยาบาลสังกัดอื่น เป็นสถาบันที่เปิดสอนเพียงสาขาเดียว การดำเนินกิจกรรม เสริมหลักสูตร ส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมทางด้านขนบธรรมเนียมประเพณีภายในสถาบัน เช่น การ รับประทานอาหาร มอบตะเกียง มีสฟลอรเณซ์ ไลน์ดิงเกิล พิธีไหว้ครู พิธีแจกแถบ และงานรื่นเริงที่ จัดตามเทศกาล วันหยุดนักขัตฤกษ์ เช่น วันปีใหม่ วันสงกรานต์ วันลอยกระทง เป็นต้น (วิทยาลัยพยาบาลกรุงเทพ 2528 : 48-49 ; วิทยาลัยพยาบาลสรรพสิทธิประสงค์ 2525 : 81-86) ทั้งนี้ทั้งนั้นกิจกรรมเหล่านี้นักศึกษาในสถาบันมีโอกาสร่วมกิจกรรมทุกคน ดังนั้นจึงทำ ให้นักศึกษาสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยมีความสนใจทางด้านวิชาการสูงกว่ากิจกรรม เสริมหลักสูตร

นักศึกษาในบางสังกัดมีความพึงพอใจต่อบรรยากาศความเป็นมิตรของสถาบันในระดับน้อย ส่วนการรับฟังความคิดเห็นนักศึกษารองฝ่ายบริหาร และนโยบายการดำเนินงานบางสิ่งบางอย่างของฝ่ายบริหาร นักศึกษาโดยส่วนรวมมีความพึงพอใจระดับน้อย แสดงว่า การบริหารงานของสถาบันการศึกษาพยาบาล ผู้บริหารยังไม่ค่อยยอมรับฟังความคิดเห็นจากนักศึกษา ทำให้นักศึกษาไม่พึงพอใจนโยบายการดำเนินงานในบางเรื่องของฝ่ายบริหาร ซึ่งจะเห็นได้จากนักศึกษาโดยส่วนรวมมีความพึงพอใจด้านระเบียบและข้อบังคับของสถาบันส่วนใหญ่ในระดับน้อย นับว่าเป็นข้อบกพร่องในการบริหารงานของผู้บริหารที่ละเลยการรับฟังความคิดเห็นของผู้ร่วมสถาบัน โดยเฉพาะนักศึกษา ซึ่งในเรื่องดังกล่าวนี้ ประกอบ คุปรัตน์ (2527 : 209) ได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ว่า สถาบันการศึกษาใดก็ตามที่รู้และเข้าใจวัตถุประสงค์ของตน คือ นักศึกษา ก็สามารถที่จะจัดระบบการดำเนินงานของตนทั้งในด้านการเรียนการสอน การให้บริการ และการปกครอง ให้ประสบผลสำเร็จได้มากกว่าสถาบันที่ผู้บริหารปราศจากความรู้และความเข้าใจในเรื่องดังกล่าว

นอกจากนี้แล้วนักศึกษาโดยส่วนรวมยังมีความพึงพอใจระดับน้อยในเรื่องของการบริการของงานธุรการสถาบัน และความปลอดภัยหลังเวลามีดค่า แสดงว่าสถาบันการศึกษาพยาบาลยังละเลยในการอำนวยความสะดวกให้กับนักศึกษาในการมาติดต่อกับสถาบันโดยผ่านงานธุรการ ในเรื่องที่พักเหี่ยววิชาการ ซึ่งสามารถติดต่อกับอาจารย์ผู้สอนได้โดยตรงและการรักษาความปลอดภัยภายในสถาบันในเวลากลางคืน ทั้งนี้เนื่องจากนักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ส่วนใหญ่พักอยู่ในหอพักต้องฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยตลอด 24 ชั่วโมง ทำให้ต้องเดินทางไปยังสถานที่ฝึกปฏิบัติ ในเวลากลางคืน ดังนั้นสถาบันควรพิจารณาเพิ่มมาตรการในเรื่องการรักษาความปลอดภัยหลังเวลามีดค่าให้มากขึ้น

13. ปฏิบัติการต่อกิจกรรมนักศึกษา

นักศึกษาโดยส่วนรวมมีความพึงพอใจรายละเอียดด้านกิจกรรมนักศึกษาอยู่ในระดับมากและระดับน้อยเท่ากัน นักศึกษาพยาบาลสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยมีความพึงพอใจสูงกว่านักศึกษาพยาบาลในสังกัดอื่นในเรื่องของการสนับสนุนกิจกรรมนักศึกษาของสถาบัน และองค์กรนักศึกษา เป็นตัวแทนความคิดเห็นของนักศึกษาได้อย่างแท้จริง ทั้งนี้ เนื่องจากสถาบันอุดมศึกษาในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยได้จัดฝ่ายกิจการนักศึกษาไว้ควบคุมดูแลกิจกรรมนักศึกษาทั้งระดับ

มหาวิทยาลัยและระดับคณะวิชา นอกจากนี้ ยังได้รับเงินสนับสนุนบางส่วนจากทบวงมหาวิทยาลัย ในการส่งเสริมกิจกรรมนักศึกษาประเภทกีฬาเพื่อประโยชน์ในรูปของค่ายอาสาพัฒนาชนบท (ทบวงมหาวิทยาลัย 2527 : 38) และสถาบันยังส่งเสริมการพัฒนาให้นักศึกษาให้ได้รับประสบการณ์และฝึกฝนวิถีชีวิตในระบอบประชาธิปไตย ด้วยการสนับสนุนให้มีองค์การบริหารนักศึกษา สถานศึกษา ชมรมต่าง ๆ เพื่อฝึกฝนให้รู้จักทำงานร่วมกัน รู้จักใช้สิทธิและเสียงตามระบอบประชาธิปไตย รู้จักสิทธิและเสรีภาพในขอบเขต (วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา 2528 : 64) ทั้งสถาบันยังจัดอำนวยความสะดวกในเรื่องของสถานที่สำหรับทำกิจกรรมด้วย เมื่อพิจารณา สถาบันการศึกษาพยาบาลสังกัดอื่น พบว่ายังไม่ได้จัดฝ่ายกิจการนักศึกษาไว้โดยตรง แต่มีฝ่ายบริการทำหน้าที่ด้านกิจการนักศึกษาและทำหน้าที่ครอบคลุมในเรื่องอื่นด้วย (วิทยาลัยพยาบาล ก่อการบุญ 2525 : 12 ; วิทยาลัยพยาบาลกรุงเทพ 2528 : 50) ดังจะเห็นได้ว่านักศึกษาในสังกัด เหล่านี้มีความพึงพอใจระดับน้อยในเรื่อง การสนับสนุนกิจกรรมนักศึกษาของสถาบัน การอำนวยความสะดวกในเรื่องของสถานที่สำหรับทำกิจกรรม และองค์กรนักศึกษาเป็นตัวแทนความคิดเห็นที่ดีของนักศึกษา

นอกจากนี้ ยังพบว่า สถาบันการศึกษาพยาบาลทุกแห่ง ให้การสนับสนุนในเรื่องของสถานที่สำหรับเล่นกีฬา และออกกำลังกาย ไม่เพียงพอกับความต้องการของนักศึกษา ทั้งนี้ เนื่องจากนักศึกษาทุกคนต้องเข้าพักในหอพักที่ทางสถาบันจัดให้ ทำให้ไม่ต้องเสียเวลาในการเดินทางกลับบ้าน จึงมีเวลาว่างที่จะพักผ่อนด้วยการเล่นกีฬา ซึ่งจะช่วยส่งเสริมพัฒนา ด้านบุคลิกภาพ สุขภาพอนามัย และความมีระเบียบวินัย ได้เป็นอย่างดี จึงสมควรที่ทางสถาบันการศึกษาพยาบาลควรให้การสนับสนุนเป็นอย่างมาก

นักศึกษาพยาบาลโดยส่วนรวมมีความพึงพอใจระดับปานกลางในเรื่องของการดำเนินกิจกรรมภายใต้คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา แต่นักศึกษายังมีความต้องการควบคุมกิจกรรมนักศึกษาด้วยนักศึกษาเอง ซึ่งสอดคล้องกับ วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2528 : 139) ได้กล่าวไว้ว่า ปัญหาของอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมนักศึกษา แทนที่อาจารย์จะได้ให้คำแนะนำปรึกษาอย่างใกล้ชิดกลับเป็นผู้ที่เซ็นคำขออนุมัติจัดกิจกรรม และนาน ๆ จึงจะไปร่วมกิจกรรมสักทีและส่วนใหญ่ก็รอให้มีคำปรึกษาเสียก่อน และยังมีหลีกเลี่ยงงานต่าง ๆ ของชมรม ดังนั้นสิ่งที่ควรแก้ไขคือ ให้นักศึกษามีทัศนคติต่อกิจกรรมที่ถูกต้องว่า กิจกรรมต่าง ๆ นั้นพัฒนาให้นักศึกษาออกงามทางสติปัญญา ความคิด ความรับผิดชอบ และความเป็นผู้นำ โดยอาจารย์ที่

ปรึกษาจะเป็นผู้ดูแลสาระของกิจกรรมเพื่อให้นักศึกษาได้พัฒนาในด้านต่าง ๆ ดังกล่าว พร้อมกันนี้สถาบันควรเปิดโอกาสให้อาจารย์ในสถาบันได้มีโอกาสเป็นที่ปรึกษาของกิจกรรมนักศึกษามากขึ้น เพื่อเป็นการกระตุ้นบทบาทและความรับผิดชอบของอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมให้ดีขึ้น

14. ปฏิบัติการต่อสวัสดิการนักศึกษา

นักศึกษาโดยส่วนรวมมีความพึงพอใจรายละเอียดด้านสวัสดิการนักศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง เรื่องที่นักศึกษามีความพึงพอใจแตกต่างกัน คือ หอพัก อาหาร และการบริการ น้ำดื่ม น้ำใช้ โดยที่นักศึกษาสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย สังกัดกระทรวงกลาโหม มีความพึงพอใจระดับมากในเรื่อง หอพัก การบริการน้ำดื่ม น้ำใช้ ส่วนอาหารนักศึกษาสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยมีความพึงพอใจระดับมากเพียงสังกัดเดียว นักศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร สังกัดกระทรวงสาธารณสุข สังกัดกระทรวงมหาดไทย มีความพึงพอใจเรื่องอาหารและหอพักในระดับน้อย เนื่องจากสถาบันการศึกษาพยาบาลสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยมีฝ่ายกิจการนักศึกษาคอยดูแลการจัดบริการเรื่องหอพัก นักศึกษาที่เข้าพักอาศัยในหอพักต้องเสียค่าบำรุงหอพักในอัตราที่สถาบันกำหนด (มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2528 : 45 ; มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ 2528 : 81 ; มหาวิทยาลัยมหิดล 2527 : ไม่มีหน้า) ดังนั้นทางสถาบันจึงมีงบประมาณสำหรับจัดบริการภายในหอพักได้สูงกว่าสถาบันการศึกษาพยาบาลสังกัดอื่น ส่วนในเรื่องอาหารทางสถาบันจัดให้เอกชนเข้ามาจำหน่าย นักศึกษาจึงเลือกซื้ออาหารได้ตามความชอบและสามารถเลือกสรรคุณภาพอาหารได้ เมื่อพิจารณานักศึกษาสังกัดอื่น ทางสถาบันเหล่านี้จะต้องจัดบริการหอพัก อาหารครบทั้ง 3 มื้อ และการบริการน้ำดื่ม น้ำใช้ ให้กับนักศึกษาโดยไม่คิดมูลค่า ทั้งนี้ เนื่องจากนักศึกษาเหล่านี้มีข้อผูกพันต้องทำงานในหน่วยงานที่ทางสถาบันกำหนดให้ หรือหน่วยงานที่ต้นสังกัดส่งมาเรียน เมื่อภายหลังสำเร็จการศึกษา ทำให้ทางสถาบันมีความจำกัดในเรื่องของงบประมาณที่จะจัดบริการให้กับนักศึกษาอย่างเต็มที่ นอกจากนั้นนโยบายในเรื่องของหอพัก นักศึกษาพยาบาลที่เรียนชั้นสูงขึ้น ต้องฝึกปฏิบัติงานทั้งเวลาปกติและยามวิกาล ทางสถาบันก็จัดหอพักในลักษณะแยกพัก เป็นกลุ่มเล็กกลุ่มน้อยมีความเป็นส่วนตัวมากขึ้น ส่วนนักศึกษารุ่นปีต้น ๆ เพิ่งเข้ามาใหม่ ยังไม่ได้ขึ้นปฏิบัติงานเวลากลางคืน และควรจะได้ทำความรู้จักคุ้นเคยกับเพื่อน ๆ ทางสถาบันจึงจัดให้พักในห้องพักรวมเป็นกลุ่มใหญ่ (วิทยาลัยพยาบาลกรุงเทพ 2528 : 43) ความแตกต่างในการให้บริการทำให้ความพึงพอใจของนักศึกษาพยาบาลต่างสังกัดมีความแตกต่างกัน

นักศึกษาโดยส่วนรวมมีความพึงพอใจระดับปานกลางในการเปิดโอกาสให้นักศึกษาเสนอความจำเป็นในการขอรับเงินช่วยเหลือ แต่การจัดเงินช่วยเหลือยังมีจำนวนไม่เพียงพอทำให้นักศึกษาส่วนใหญ่ ยกเว้นนักศึกษาภาคเหนือ มีความพึงพอใจระดับน้อย จากการศึกษารวบรวมของ พรรณนิภา ธรรมวิรัช (2528 : 41) พบว่า นักศึกษาในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย มีฐานะทางเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำ รายได้ของบิดามารดาต่ำกว่า 5,000 บาทต่อเดือน มีจำนวนมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 39 รองลงมาคือ รายได้ 5,000 - 8,000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 34.3 และนักศึกษาจะต้องใช้จ่ายเงินสูงกว่า 900 บาทต่อเดือน มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 69 แสดงว่านักศึกษาจำนวนไม่น้อยประสบปัญหาทางการเงิน นอกเหนือจากที่ทางสถาบันการศึกษาพยายามจะต้องพยายามหาแหล่งเงินมาสนับสนุน เป็นเงินช่วยเหลือแล้ว การช่วยเหลือทางการเงินยังสามารถดำเนินอีกหลายรูปแบบ เช่น ทุนยืม ทุนกู้ และทุนทำงานแลกเปลี่ยน เป็นต้น โดยเฉพาะทุนทำงานแลกเปลี่ยน นักศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร นักศึกษาพยาบาลภาคใต้ มีความต้องการสูง สถาบันการศึกษาพยาบาลน่าจะ สามารถจัดทุนดังกล่าวให้ได้ โดยการประสานงานกับหน่วยงานที่นำนักศึกษาไปฝึกภาคปฏิบัติ โดยให้นักศึกษาทำงานตามความเหมาะสมกับระดับความสามารถของนักศึกษาในสถานฝึกภาคปฏิบัตินั้น เป็นต้น

ส่วนอีก เรื่องหนึ่งที่นักศึกษาโดยส่วนรวมมีความพึงพอใจระดับน้อย คือ การบริการด้านไปรษณีย์ ทั้งนี้เนื่องจากนักศึกษาทุกคน จะต้องเข้ามาอยู่ในหอพัก ทำให้ห่างไกลจากบิดามารดา พี่น้อง และครอบครัว การติดต่อสื่อสารทางไปรษณีย์จะเป็นวิธีการที่สะดวก รวดเร็ว ดังนั้นทางสถาบันการศึกษาพยาบาลควรจะได้ปรับปรุงการให้บริการในด้านนี้ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข้อเสนอแนะเพื่อการประยุกต์

ด้านของปัญหา	วัตถุประสงค์ของการปรับปรุง	กิจกรรมของการปรับปรุง
1. คุณภาพการสอน	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อลดบรรยากาศชั้นเรียนที่น่าเบื่อ 2. เพื่อสร้างสรรค์การพัฒนาพฤติกรรมของนักศึกษา 	<ol style="list-style-type: none"> 1. จัดประชุมร่วมกันระหว่างอาจารย์ผู้สอน เพื่อคัดถอนเนื้อหาบางส่วนที่ซ้ำซ้อนออกไป 2. พัฒนาเทคนิคการสอนในรายวิชาที่นักศึกษาให้ความสนใจอย่างมากอยู่แล้ว
2. รูปแบบการสอน	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อติดตามความก้าวหน้าของผู้เรียน 2. เพื่อทราบจุดเด่นจุดด้อยของผู้เรียน 3. เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการปรับปรุงการสอนและการวางแผนการสอน 	ประเมินผลความก้าวหน้าของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง
3. ผลการเรียนรู้ของนักศึกษา	เพื่อพัฒนาให้นักศึกษามีความตั้งใจ สนใจ ที่จะเรียนและรักในวิชาชีพ	กำหนดจุดมุ่งหมายการพัฒนาให้นักศึกษามีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพไม่ว่าจะบรรจุในหลักสูตรหรือกิจกรรมเสริมหลักสูตร
4. การประเมินผล	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อการประเมินผลภาคปฏิบัติที่ยุติธรรมและตรงตามความเป็นจริง 2. เพื่อสามารถประเมินและติดตามพัฒนาการของผู้เรียน 	1. ปรับปรุงเกณฑ์การประเมินภาคปฏิบัติให้เป็นที่ยอมรับทั้งผู้ประเมิน และผู้ถูกประเมิน

ด้านของปัญหา	วัตถุประสงค์ของการปรับปรุง	กิจกรรมของการปรับปรุง
	<p>3. เพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องให้แก่นักศึกษาในเรื่องการเก็บประวัติคะแนนการเรียน</p>	<p>2. สถาบัน อาจารย์ และอาจารย์ที่ปรึกษาควรชี้แจงให้นักศึกษาได้ทราบถึง ความสำคัญ ประโยชน์ และขั้นตอนการดำเนินการในเรื่องการเก็บประวัติคะแนนการเรียนทุกรายวิชาที่ลงทะเบียน</p>
<p>5. การศึกษาด้วยตนเองนอกห้องเรียน</p>	<p>1. เพื่อให้นักศึกษาได้ตระหนักรับผิดชอบ และสนใจที่จะศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองนอกห้องเรียน</p> <p>2. เพื่อให้นักศึกษาได้รับการฝึกฝน ปรับตัว และมีพื้นฐานที่ดีในการเรียนชั้นปีที่สูงขึ้นไป</p> <p>3. เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองนอกห้องเรียนของนักศึกษา</p> <p>4. เพื่อส่งเสริมพัฒนาทางวิชาการของนักศึกษา</p>	<p>1. อาจารย์ผู้สอนควร เน้นและฝึกฝนให้นักศึกษาเรียนรู้วิธีการเรียนด้วยการศึกษาด้วยตนเอง โดยการแนะนำอย่างละเอียด พร้อมยกตัวอย่างประกอบ และค่อยชี้แนะอย่างใกล้ชิดในระยะแรกของการเข้ามาศึกษาในสถาบัน</p> <p>2. จัดทรัพยากรในห้องสมุดให้มีปริมาณเพียงพอกับการใช้บริการของนักศึกษา</p> <p>3. จัดสถานที่สำหรับศึกษาค้นคว้าร่วมกับเพื่อน และสถานที่สำหรับทำงานส่วนตัวของนักศึกษาให้มีจำนวนเพียงพอ</p> <p>4. พัฒนาหอพักให้เป็นทั้งศูนย์การศึกษาและศูนย์ที่ฝึกอาศัย</p>

ด้านของปัญหา	วัตถุประสงค์ของการปรับปรุง	กิจกรรมของการปรับปรุง
6. ความสัมพันธ์กับ อาจารย์	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อให้อาจารย์มีภาระหน้าที่ที่พอเหมาะ 2. เพื่อให้อาจารย์ได้มีโอกาสสร้างความสัมพันธ์กับนักศึกษาตียิ่งขึ้น 3. เพื่อให้อาจารย์ได้เข้าถึงนักศึกษาามากขึ้น 4. เพื่อให้อาจารย์ที่ปรึกษาได้ดูแลและช่วยเหลือนักศึกษาในความดูแลอย่างทั่วถึง 	ปรับสัดส่วนอาจารย์และนักศึกษาให้เหมาะสม
7. การจัดหลักสูตร การเรียน	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อปรับปรุงสัดส่วนรายวิชาทางทฤษฎีและรายวิชาทางปฏิบัติ 2. เพื่อพัฒนาหลักสูตรให้เน้นการผสมผสานและคาบเกี่ยวหลายสาขาวิชา 3. เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนตามความสามารถเฉพาะบุคคล 4. เพื่อพัฒนาหลักสูตรที่เน้นบทบาทของผู้เรียนต่อสังคมมากขึ้น 	พัฒนาปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมสอดคล้องกับธรรมชาติของผู้เรียน ความก้าวหน้าทางวิชาการ และเทคโนโลยี ตลอดจนความเปลี่ยนแปลงของสังคม เป็นระยะ ๆ

ด้านของปัญหา	วัตถุประสงค์ของการปรับปรุง	กิจกรรมของการปรับปรุง
8. ห้องสมุดและบริการการศึกษา	เพื่อสนับสนุนทรัพยากรในห้องสมุดให้มีเพียงพอกับความต้องการในการใช้บริการของนักศึกษา	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพิ่มงบประมาณในการจัดซื้อทรัพยากรในห้องสมุดให้มากขึ้น 2. กระตุ้น ส่งเสริม สนับสนุนให้อาจารย์เขียนตำราทางวิชาการให้มากขึ้น 3. ส่งเสริมการประสานงานและความร่วมมือในการใช้ห้องสมุดร่วมกันระหว่างสถาบันที่ผลิตบุคลากรทางสาธารณสุข เช่น คณะแพทยศาสตร์ เป็นต้น
9. ระเบียบและข้อบังคับของสถาบัน	เพื่อให้นักศึกษาเกิดความไว้วางใจ ลดข้อสงสัย และพึงพอใจที่จะยึดถือและปฏิบัติตามระเบียบและข้อบังคับของสถาบันด้วยความเต็มใจ	เปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดระเบียบและข้อบังคับของสถาบัน
10. บรรยากาศของสถาบัน	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อให้นักศึกษาพักอาศัยอยู่ในหอพักของสถาบันอย่างมีความสุข และปลอดภัย 2. เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับนักศึกษาที่ต้องฝึกปฏิบัติตลอด 24 ชั่วโมง 	เพิ่มมาตรการการรักษาความปลอดภัยหลังเวลาปิดค่า
11. กิจกรรมนักศึกษา	1. เพื่อส่งเสริมพัฒนาต้นบุคลิกภาพของนักศึกษาสุขภาพอนามัย และควมมีระเบียบวินัย	1. สนับสนุนสถานที่เล่นกีฬาและการออกกำลังกายให้เพียงพอ กับความต้องการของนักศึกษา

ด้านของปัญหา	วัตถุประสงค์ของการปรับปรุง	กิจกรรมของการปรับปรุง
	<p>2. เพื่อส่งเสริมการใช้เวลาว่างให้มีประโยชน์</p> <p>3. เพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องในเรื่องของอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมมีบทบาทต่อการพัฒนานักศึกษาในด้านต่าง ๆ</p> <p>4. เพื่อกระตุ้นบทบาทและความรับผิดชอบของอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรม</p>	<p>2. พัฒนานักศึกษาให้มีทัศนคติและความเข้าใจที่ถูกต้อง ในบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา</p> <p>3. เปิดโอกาสให้อาจารย์ได้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมมากขึ้น</p>
<p>12. สวัสดิการนักศึกษา</p>	<p>1. เพื่อช่วยเหลือนักศึกษาในด้านเศรษฐกิจ</p> <p>2. เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้นักศึกษาสามารถศึกษาเล่าเรียนและใช้ชีวิตในสถาบันจนสามารถประสบความสำเร็จในการศึกษาได้</p> <p>3. เพื่อให้นักศึกษาเกิดความรู้สึกอบอุ่น มีความสุข เมื่อต้องจากบิดามารดา ครอบครัว และเพื่อน มาอยู่หอพัก</p>	<p>1. ทหาแหล่งเงินมาสนับสนุน เป็นเงินทุนช่วยเหลือนักศึกษา</p> <p>2. เพิ่มรูปแบบการช่วยเหลือทางการเงิน เช่น ทุนยืม ทุนกู้ ทุนทำงานแลกเปลี่ยน เป็นต้น</p> <p>3. ติดต่อและประสานงานกับหน่วยงานอื่นภายนอกสถาบัน เช่น สถานฝึกปฏิบัติของนักศึกษา เป็นต้น ในการให้ความร่วมมือช่วยเหลือด้านเงินทุนทำงานแลกเปลี่ยน</p>

ด้านของปัญหา	วัตถุประสงค์ของการปรับปรุง	กิจกรรมของการปรับปรุง
	4. เพื่ออำนวยความสะดวกในการติดต่อสื่อสารระหว่างนักศึกษากับบิดามารดา ครอบครัว และเพื่อน	4. ปรับปรุงการให้บริการด้านไปรษณีย์ของสถาบันให้มีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1. ควรจะได้มีการทดสอบความเที่ยงของแบบสอบถาม ในส่วนของข้อกระทงคำถามที่นำมาจากแบบสอบถามมาตรฐาน และในส่วนของข้อกระทงคำถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ว่ามีความเที่ยงแตกต่างกันมากน้อยเพียงไร เพื่อการพัฒนาข้อกระทงคำถามให้สามารถเป็นเครื่องมือสำหรับการวิจัยอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ควรจะได้ปรับปรุงแบบสอบถามให้มีคุณลักษณะ เป็นแบบสอบถามมาตรฐานที่ใช้เป็นเครื่องมือในการศึกษาวิจัยอย่างต่อเนื่อง เพื่อการติดตาม ทำนาย และการวางแผน การจัดการศึกษาของสถาบันให้สอดคล้องความต้องการของนักศึกษา

3. สถาบันการศึกษาพยาบาล ควรจะได้เห็นความสำคัญและบรรจุอยู่ในแผนการดำเนินงานของสถาบัน ในการส่งเสริมสนับสนุน การศึกษาวิจัย เรื่อง ปฏิภาณนักศึกษาที่มีต่อสถาบันการศึกษาพยาบาลในปีการศึกษาต่อ ๆ ไปอย่างต่อเนื่อง เพื่อดูแลโน้มความสอดคล้องระหว่างการจัดการศึกษาของสถาบัน กับความต้องการของนักศึกษาและเพื่อรู้กระบวนการเปลี่ยนแปลงของปฏิภาณ ทั้งนี้จะได้ข้อมูลจากนักศึกษาโดยตรงเพื่อการวางแผนงานของสถาบันต่อไป

4. ควรจะได้มีการศึกษาเปรียบเทียบปฏิภาณนักศึกษาที่มีต่อสถาบันการศึกษาพยาบาล กับปฏิภาณนักศึกษาที่มีต่อสถาบันการศึกษาในสาขาวิชาอื่น ๆ เพื่อดูแลโน้มการตอบสนองของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาของไทยที่มีต่อสถาบันว่ามีความแตกต่างกันน้อยอย่างไร

5. ควรสนับสนุนให้นำเครื่องมือการวิจัยในเรื่องนี้ ไปใช้ตามสถาบันอุดมศึกษา
อื่น ๆ เพื่อทำการวิจัยสถาบัน อันเป็นแนวทางการประเมินสถาบันอย่างหนึ่ง ซึ่งจะนำไปสู่
การพัฒนาปรับปรุงสถาบันให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลยิ่ง ๆ ขึ้นไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย